1884 TIZENNYOLCZADIK ÉVFOLYAM. 249. SZÁM. BUDAPEST, KEDD, SZEPTEMBER 9.

SZERKESZTŐSÉG:
BUDAPEST, IV. HIMZŐ-UTCZA 1. SZ.
KÉZIRATOKAT VISSZA NEM KÜLDÜNK.
CSAK BÉRMENTES LEVELEKET FOGADUNK EL.
ELŐFIZETÉSI DIJ:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva:
Egy egész évre 20 frt | Egy negyedévre 5 frt
Egy fél évre .. 10 frt | Egy hóra 1 frt 80 kr.
Külföldre: 3 hóra Németországba 8 frt 30 kr.
Franczia-, Olasz-, Orosz-, Török-, Görög-, Spanyolországokba, Svájcz-, Románia és Szerbiába, valamint amaz országokba, melyek a postaszerződéshez tartoznak, negyedévre 9 frt 20 kr.
Egy szám 6 krajczár.

EGYETÉRTÉS

KIADO-HIVATAL:
BUDAPEST, IV. HIMZŐ-UTCZA 1. SZ.
HIRDETÉSEKET ÉS NYILTTÉRBE
VALÓ KÖZLEMÉNYEKET FELVESZ A KIADÓHIVATAL.
Hirdetéseket felvesz a külföldön:
Bécsben: Főügynökségünk: Stern Moritz hirdetési irodája, I. Wollzeile Nr. 22.
Oppelik A., I. Stubenbastei Nr. 2.
Mosse Rudolf, I. Seilerstätte Nr. 2.
Haasenstein és Vogler, I. Wallfischgasse 10.
Daube G. L. és Társa, I. Wollzeile Nr. 12.
Dukes Miksa, I. Riemergasse Nr. 12.
Schalek Henrik, I. Wollzeile Nr. 14.
Herndi Alajos, I. Wollzeile Nr. 25.
Frankfurtban a/M.: Daube G. L. és Társa.
Párisban: R. Mosse, 40, r. Notre-Dame-d.-Vict. Agence Havas (place de la Bourse).

Budapest, szept. 8.

A mult hét végén érkezett tudósitásokból előre volt látható, hogy a kettős ünnep alatt ujabb hirek nem fognak érkezni a függőben levő fontos eseményekről, melyeknek szinhelye Tonking és a khinai vizek. Mint emlitettük volt, a *Kelong* második bombázásáról szóló hir nem bizonyult valónak; az egész bombázás csak arra redukálható, hogy — mint Párisból jelentik — egy franczia ágyunaszád néhány golyót váltott a khinai erőddel, melynek tüzelését azonnal el is némitotta. A francziák közül ez alkalommal egy ember meghalt s kettő megsebesült. A franczia hadihajók közül néhány még most is a *Min* folyó közelében horgonyoz a nyilt tengeren, de *Courbet* tengernagytól semmi hir sem érkezett. — A nagyobbszabásu hadjáratra ez alatt tovább folynak a készülődések. *Szfaksz* tuniszi kikötőből tegnapelőtt a «Shamrock» gőzös 600 katonával indult el Tonkingba. Ennek odaérkeztével a tonkingi hadsereg az augusztusban elment 2000 emberrel körülbelől 16,000 főnyi lesz. — Ez a haderő, mint Párisban hiszik, elegendő lesz ahhoz, hogy a khinaiak esetleges támadását visszaverje. *Millot* tábornok helyett, mint tudjuk, mást küldenek Tonkingba főhadparancsnoknak. A tábornokkal együtt *Guerrier* ezredest is, a vezérkar főnökét is visszahivják, még pedig a következő okból: Millot tábornok *Négrier* tábornokra *Bakninh* elfoglalása után négy napi *szobafogságot* szabott, a miért gyorsabban ért Bakninhez, semmint előre megállapitották. S mivel a büntetést Négrier tábornoknak Guerrier ezredes adta tudtára, Millot távozta után az ő állása is tarthatatlan.

A kormánynak, mint jeleztük volt, holnap kell minisztertanácsot tartania, hogy a főhadparancsnokság és a további teendők fölött határozzon. Ez utóbbiak megfontolásánál természetesen foglalkozni kell a parliament egybehivásának kérdésével is, melyet a *szélsőbaloldalnak Grévy* köztársasági elnökhöz intézett felirata mindenesetre aktuálissá tett annyival inkább, mert Grévy a miniszterelnökre bizta — s ezzel kötelességévé is tette — a határozást. Maga *Grévy* a szélsőbaloldal felhivására a következő levéllel felelt, melyet a párt elnökéhez intézett:

«Megkaptam a levelet, melylyel ama csoport nevében, a melynek elnökségét viseli, megtisztelt. Átszolgáltattam azt a miniszterelnöknek, mivel — ha az alkotmány által rám szabott tartózkodásból kilépni nem akarok — személyesen arra nem válaszolhatok. Fogadja, kérem, képviselő ur, nagyrabecsülésem kijelentését.

Mont-sous-Vaudrey, szept. 4.

Jules Grévy.»

A Nouvelliste de Bordeaux *Gambetta* egy barátjának a levelét közli, Gambettának és *Thiers*-nek Toursban való találkozásáról, az utóbbinak európai körutja után. Thiers, mint Gambetta irja, a «minden áron való békét» sürgette, mire Gambetta, izgatottabban, mint valaha, elvetette a győzelmes ellenség föltételeit s szavainak erősitéseül öklével az asztalra csapott. Erre Thiers elvesztette a türelmét, és igy kiáltott fel: «*Eh, eh, mit törődünk mi az elsasslotharingiaiakkal!* Németek voltak – nos hát, megint németek lesznek. Ilyen a háboru!» A Nouvelliste közli egyuttal Gambettának barátjához intézett levelét, ki 1873-ban a reakczionárius kabinetnek lett az elnöke s az itt emlitett toursi beszélgetést nyilvánosságra akarta hozni. Gambetta kéri a levélben, hogy semmit se tegyen a dologban, mert az alkalmas pillanat még nem érkezett el.

Budapest, szept. 8.

A horvát választási mozgalmakhoz. Az *eszéki* főrabbi körlevelet intézett Horvát-Szlavonországok rabbinusaihoz, a melyben a *Drau* szerint felhivja őket, hogy csak oly jelölteket támogassanak, a kik elkövetnek mindent a keresztényeknek a zsidó hitre való térését megengedő rendelet fentartására. — *Djakovárон* a nemzeti párt *Sudarovics* polgármestert lépteti fel, az eddigi ellenzéki képviselő dr. *Vojnovics* ellenében. A djakovári vidéki kerületben a kormánypárt jelöltje *Jaics* Lipót iparos, az ellenzéké dr. *Racski* zágrábi kanonok. A vukovári kerületben *Adamovich* Béla a nemzeti párt jelöltje, az ellenzéké pedig a starcsevicsista *Topalovics* Tivadar Bozo lelkész. A nasici kerületben *Pejacsevich* Tivadar grófnak, a volt bán fiának nincs ellenjelöltje. *Hrvat* Mirko nem lép többet fel a Djakovstinában, hanem a Szerémségben. *Eszéken* a felső kerület képviselője *Mihálovics Károly* csütörtökön tartá beszámoló beszédét, a melyben indokolta a nemzeti pártból való kilépését, azt állitá, hogy nem ő hagyta el a nemzeti pártot, hanem az őt, mert a nemzeti párt a czimerkérdésben is végre megengedte csorbittatni az ország jogait; elitélte a czimerkérdésben követett eljárását ugy a magyar kormánynak, különösen Szapáry pénzügyminiszternek, mint a nemzeti pártnak; beszéde végén azt fejtegeté, hogy az eszékiek köztárházakat, kedvezményezett tarifát, vasutat, csak akkor várhatnak, ha maguk fognak hozzá saját pénzükön a felállitáshoz, mert Magyarországban csak Magyarország érdekeit ismerik, s Szlavonia onnan mit sem várhat. A *Drau* különösnek találja, hogy Mihalovicsnak ezt a beszédét, a jelen volt pár magyar s magyarón, a kik Eszéken Mihalovicsnak még a pártját képezik, megzsiviózták, Mihalovicsot az ujra fellépésre nem szolitották fel, hanem több polgár *Ittlingen* Lipót alpolgármestert kérte fel a jelöltségre. — A partvidéken a jogpárt jelöltjei a következők: Bucariban: *Starcsevics* Antal, Carlopagoban: *Pilepics* Ferencz, Zengben: *Folnegovics*, Kraricaban: *Starcsevics* Antal, Noviban: *Barcsics*, Delniceben: *Valusnik* András, Csabarban: *Starcsevics* Dávid.

VIDÉK.

* **Kis-Kun-Félegyháza** város főjegyzőjévé a város mai közgyülésén, mint onnan távirják, *Ulrich* István, a *Magyar Hiradó* könyomatu lap belmunkatársa választatott meg.

* **Dicső-Szentmártonból** sürgönyzik, hogy a város országgyülési képviselője *Tisza* Lajos gróf tegnap délelőtt érkezett oda s a Botorka hegyletőn felállitott diszkapunál a Szentmártonból és vidékéről összegyült intelligenczia, a megyei tisztikar, élén Szilágyi Lajos alispánnal, fogadta a Balassatelkéről érkező képviselőt, kinek kiséretében voltak Bethlen Gábor gróf főispán, Haller Jenő gróf, Horváth Gyula képviselő s mások. A fellobogózott városba hosszu kocsisor kisérte be. A megyeház disztermében Pekry Sándor, Gál Domokos, Végh Albert s Gerenday István választási küldöttségi tagok élén *Kinizsy* Mihály választási elnök üdvözölten az ötödizbe egyhangulag megválasztott képviselőt. *Tisza* Lajos gróf ezután hosszabb beszédet tartott, melyben okadatolta a szegedi mandátum megtartását s a dicső-szentmártoni kerületen e miatt bekövetkező uj választásra való tekintettel dicsőitette a kormány politikáját s ócsárolta az ellenzéki pártokat. A többi közt igy szólt: Az ultramontanizmust, az antiszemitizmust habár leleplezett formában is, sőt bizonyos mértékig, a szocziálizmust és a tulhajtott nemzetiségi aspirácziókra való kecsegtetést, mind egy párt konyháján főzték s aztán a párt vándorkorteseknek szegődött vezérférfiai a különböző kerületek szája ize szerint tálalták a habarékból. A politika bölcseségből áll, nem ékesszólásból s egy vagy más szakban való kitünőségből. A mérsékelt ellenzék vezéregyéniségei saját pártjukat mindig kisebbre és kisebbre szónokolták. A függetlenségi párt ellen Tisza Lajos grófnak más érve nem volt, mint az az elkoptatott ráfogás, hogy forradalomhoz vezeti a nemzetet. A lefolyt választásokról szólva, Phedrus vizetzavaró farkasaként azzal gyanusitotta az ellenzéket, hogy kortesei nem kiméltek az izgatást, a megfélemlitést s a pénzt. A jövő országgyülés teendőiről szólva, Tisza Lajos következőleg nyilatkozott: A *főrendiház reformját* illetőleg ki kell mondani a törvénynek, hogy a születési czimen ma fenálló jogosultság csak az esetben gyakorolható, ha az illető, független ingatlan vagyona után, az arra eső adó alapján, egy minimumkép meghatározott összegig legalább is járul az állam terhei viseléséhez. A ház másik alkotó része a főispánok hajdan jó részt csak dignitáriusok s lehet mondani élethossziglani kinevezett voltak. Ma egészen más munkakörre vannak hivatva a parlamentaris korm ány közegei, melylyel esetleg változhatnak, szavazatuk függetlensége, — ha bár a jelen kormány alatt az ellenkezőre van több példa — legalább is kétségbe vonható. Állásuk a felsőházban tagadhatatlanul ferde, — kimondandó tehát, hogy a föispáni hivatal viselése nem jogosit a felsőházi tagságra. Továbbá törvénybe levén igtatva az elismert vallásfelekezetek egyenjoguság a, ennek logikai következése, hogy — ha az egyiknek egyházi főméltóságai és hivatalnokai hivataluknál fogva tagjai a háznak, a többi bevett vallásfelekezet egyházi főhivatalnokai is birjanak abban bizonyos megfelelő arányban üléssel és szavazattal. Végül tekintve a magasabb müveltségnek fokát, mely ma már az államban mindinkább terjed, módot kell nyujtani arra, hogy magukat a politikai, közigazgatási, birói, államtudományi vagy nemzetgazdászati szakókban kitüntetett egyes férfiak, kiknek körülményei vagy foglalkozásuk nem engedik, hogy a képviselőház tagjai legyenek, bizonyos arányban, minden különös czim vagy rang adományozása nélkül meghivathassanak a korona által — a miniszterium előterjesztésére élethossziglan kinevezve — a felsőházba, hogy igy tehetségeik és tapasztalataik a törvényhozás terén értékesithetők legyenek. *Az országgyülés tartamának meghosszabbitását* a legutóbbi választások izgalmai annyira előtérbe hozták, hogy annak napirendre hozatala nem lesz elodázható. Én részemről határozottan a meghosszabbitás mellett vagyok és legszivesebben a hat évi ciklusra szavazok, mint a mely már igazolta magát a törvényhatósági választásoknál, üdvös volta általánosan elismertetvén. Egy országban, hol oly hullámokat ver fel a választás, hol egy évvel a választások előtt már mindenkinek ott az esze és csak fél gonddal és fél erővel végzi hivatásszerü munkáját, oly nemzetgazdászati időpocséklás ez a gyakori választás, melyet sokáig folytatni nem vagyunk elég gazdagok. Nem a választási czélokra elfecsérelt pénzt tartom én a legnagyobb kárnak, de az elvesztett munkát. Nem is emlitve, hogy ha a választások nagyobb időközben jönnek egymásután, mégis kevésbé lehetend kizáró keresetmód a korteskedés, a minek erkölcsi hatása szintén nem megvetendő. (Ugy van!) Ha ehhez egy két szigoru példa adás járulna az irányban, hogy a nem irigylendő hirre szert tett üzérkedő választókerületektől egy vagy két országgyülés tartamára megvonatnék a képviselő küldés joga, miből aztán a többi választókerületek is okulnának, meg vagyok győződve, hogy a ritkábban bekövetkező választások költségei sem rugnának esetről-esetre többre a mostaniaknál. A *sajtószabadság korlátozására* vonatkozólag következőleg nyilatkozott: Tény, hogy mind sürübben jelentkeznek a sajtóban a faj és felekezeti gyülölség felizgatására az egyéni becsületnek meghurczolására irányzott visszaélések, és tény, hogy ezekkel szemben a mi esküdtszékeink eljárása gyarló. Segiteni kell a mételynek, — melyet helyes itélő tehetséggel megáldott népünk észjárása pár lelketlen izgató által meghamisittatni szándékoltatik, — forrását kell eldugni, ha azt nem akarjuk, hogy késő szemrehányás gyötörjön. (Helyeslés.) Itt nincs más mód, ha magát a törvényt módositani nem akarjuk, a mit pedig én részemről tenni nem szeretnék, mint hogy annak, a fentebb jelzett esetekre vonatkozó intézkedéseit meghatározott időre, — a mely alatt a baj remélhetőleg orvosolva lesz — felfüggeszsze a törvényhozás s a rendes biróságoknak s a közigazgatási hatóságnak ügykörébe utalja. Végül annak okadatolására, hogy miért tartja meg a *szegedi* mandatumot a következőket hozza fel: Szegeden, igaz néhány évvel ezelőtt még idegen voltam. Majd az utolsó öt évben egy kenyéren són éltem Szeged bátor népével; vállvetve küzdöttünk, hogy visszaadjuk e derék várost önmagának és a hazának. Csoda-e, ha ily viszonyok közt azon aránylag rövid idő alatt is elszakithatatlan szálakkal füződtem e városhoz. E megyében, mely évszázadok óta lobogtatta a magyarság, a szabadelvüség zászlaját, e választókerületben consolidált helyes viszonyokat találtam, itt azoknak a föntartása volt a feladat, melyre minden adott alkalommal törekedtem is, — ezekből önkényt következik a fokozatos továbbfejlődés. Szegeden nagy munkát kezdettem én meg, melynek befejezésére öt év igen rövid; egy öt éve kezdett uj élet, uj viszonyokat, uj állapotokat szült, melyeknek consolidatiója még a jövő feladata. Még évtizedeken át az ottani viszonyoknak fontos gondozása kivántatik, hogy mindaz kifejlődjék, maradandóvá váljék, a minek bimbói ma a város ujjászületésének tavaszán a legszebben fakadnak; ezeket még óvni kell a késő fagyoktól, különben a méltán várható terebélyfa helyett, melynek sürü lombja védelme alatt gyarapodhatik a magyarság az alföldön, egy elcsenevészett karó fog ott állani magának és másoknak csufjára, terhére. Tagadhatatlanul a kölcsönös vonzalom mellett ennek érzete is közbejátszott ahhoz, midőn Szeged polgárai is megtiszteltek bizalmukkal. Ők némileg jövőjük garancziáját vélik abban látni, ha szerény egyéniségemet a képviselői kötelék is füzi hozzájuk. (Éljenzés.) Most itéljenek önök, ily viszonyok közt — a közérdek szemmeltartásával — szabad-e nekem a szegedi mandátumot visszautasitani. Bizonyára az önök verdiktje is ugy fog hangzani, hogy nem.» — A beszéd végeztével *Gerenday* István a kerület és megye nevében mély sajnálkozását fejezte ki Tisza Lajos gróf távozása felett. Délután 2 órakor Tisza tiszteletére 150 teritékü ebéd volt, melyen Tisza Lajos az uralkodó családra, *Kinizsy* Mihály Tisza Lajosra mondott felköszöntőt, *Bethlen* Gábor gr. főispán szintén élteti Tiszát, *Horváth* Gyula Szilágyi alispánt élteti. Ezután felköszöntőket mondottak: *Kispál* Sándor Horváth Gyulára, *Fekete* Bethlen főispánra, *Kinizsy* Mihály Haller Jenő grófot, mint pártokon kivül állót és *Horváth* Gyula Tisza Kálmán miniszterelnököt élteté. *Tisza* Lajos gr. a megye és kerület szabadelvü párti választóiért üritė poharát. A lakoma után Tisza Lajos gróf visszament Balázstelkére.

UJDONSÁGOK.

— szept. 8.

— ***Személyi hirek.*** *A görög királyi család* e hónap 9-én indul Kopenhágából hazájába, a királyi család Bécsen és Trieszten át utazik. — *Milán király* szombaton fogadta Bécsben a szerb követet s utána az olasz, orosz és török nagyköveteket, meg a pápai nunciust. — Mr. *Francis* a bécsi uj amerikai követ már székhelyén van. — *Alençon* herczeg Meránba időz fiával. — Gróf *Széchenyi Pál* kereskedelmi miniszter tegnap este Budapestről Berzenczére utazott. — *Andrássy Gyula* gróf a hesdádi havasokról lejővet szombaton Kolozsvárott időzött és másnap reggel Maros-Vásárhelyre utazott. A gróf családja szombaton este utazott Budapestre. — *Wolkenstein* Antal gróf, a pétervári osztrák-magyar követ Bayreuthból Bécsbe érkezett. — *Strossmayer* József György djakovári püspök szombaton Bécsből székhelyére utazott.

— **A szerbiai királyné** — mint nekünk távirják — kirándulást tett szombaton *Catargi* kisasszonynyal Gleichenbergben. Mindenfelé szivesen üdvözölték. A fürdői élet ujra megélénkült a kies stájer fürdőben, mert százával érkeznek az idegenek, hogy megláthassák a szép királynét. *Sándor* trónörökös látható sikerrel használja a fürdőt. Tegnap volt *Natalia* királyné születése napja s ez alkalommal Európának csaknem minden országából kapott üdvözlő táviratokat. 160 távirat érkezett körülbelül 6000 szóval. A tegnapi sétahangversenyen Gleichenbergben időző arisztokratákon kivül ott volt Fankovics szerb udvari marsall és Konstantinovics testőrkapitány.

— ***Milán király Bécsben.*** Tegnap a nagy márványteremben Milán király tiszteletére udvari ebéd volt. Résztvettek az ebéden: Ő felsége a király, Milán király, a trónörökös-pár, Kálnoky Gusztáv gróf külügyminiszter, Taaffe gróf miniszterelnök, Hoffmann báró főintendans, Conrád B. kultuszminiszter, Possinger báró helytartó, Bielandt gróf hadügyminiszter, Falkenhayn gróf földmivelési miniszter, Prazak igazságügyminiszter, Kállay Benjámin közös pénzügyminiszter, a szerb követ nejével és a kiséretek. Az ebéd közben ő felsége Milán királyra, ennek nejére és Sándor fiatal trónörökösre mondott köszöntőt. Milán király erre az osztrák-magyar uralkodó-párra és az uralkodó családra mondott hosszabb felköszöntőben felelt. A mai udvari ebédre meg voltak hiva: Milán király, Rudolf trónörökös, Stefánia trónörökösné, gróf Kálnoky külügyminiszter, gróf Byland hadügyminiszter, gróf Khevenhüller követ, a kiséretek, továbbá valamennyi itt időző külföldi tiszt és katonai attachék és a külföldi tisztek mellé rendelt osztrák-magyar tisztek.

— **Eugenia ex-császárné.** *Karlsbadból* irják e hónap 5-éről: *Eugenia* ex-császárné ma délelőtt hagyta el városunkat s Eger-Münchenen keresztül az arenenbergi kastélyba, Svájczba utazott. Bucsuzásra megjelentek a pályaházban: Viandot báró, Lubomirszka herczegnő, több arisztokrata, Knoll polgármester és dr. London rendelő orvos. A császárné megelégedéssel mondá a polgármesternek, hogy a fürdő nagy hasznára volt, s igérte, hogy ezentul minden évben fölkeresi Karlsbadot. — A császárné tegnap hosszabb chiffres sürgönyt kapott Jeromos Napoleon herczegtől, s hir szerint ezért rövidittette meg itt mulatásának idejét.

— **A bajai Tóth Kálmán-ünnep** részletes programmját már megállapitotta az ünnepet rendező bizottság. E hó 21-én a vendégeket a gőzhajó-állomásnál ünnepélyesen fogadják. A közönség reggel 9 órakor a városház közgyülési termében gyülekezik, hol a polgármester mond megnyitó beszédet Azután dr. Ferenczy József, az országos közoktatásügyi tanács jegyzője méltatja emlékbeszédben a Tóth Kálmán érdemeit. Ennek meghallgatása után az ünnepi közönség a költő szülőházához vonul. Itt a dalegylet a «Hymnus»-t énekli és Vadnai Károly tart beszédet, mely alatt lehull az emléktáblát takaró lepel. Majd az alkalmi óda elszavalása következik és a dalárok a «Szózat» eléneklésével fejezik be az ünnepélyt. Déli egy órakor a lövész-egylet helyiségeiben diszebéd lesz, este fél nyolczkor pedig hangverseny és táncvigalom a «Bárány» fogadó termeiben. A diszebéden hölgyek is részt fognak venni és e hó 15-éig teritékenként három forintért lehet rá jegyeket venni. A hangverseny és tánczvigalom belépti dija személyenként harmadfél forint.

— **A vörös-kereszt-egyesületek konferencziája.** Mint *Genfből* távirják, a konferenczia záró ülése különösen érdekes volt. Mindenekelőtt arról tanácskoztak, hogy mikép osszák föl a német császárné 5000 frankos ajándékát. A tagok többsége abban állapodott meg, hogy ez összegen meg fogják szerezni a szállitható tábori barak mintáját s e végre külön bizottságot alakitottak. Ezután tárgyalás alá vették a semleges hatalmak egészségügyi segédkezését hálóru idején. Élénk vita indult meg s végre elhatározta a konferenczia, hogy hozzájárul a berlini konferenczia határozatához. Végül jelenté Mognier elnök, hogy Auguszta német császárné aranyérmeket veretett a harmadik nemzetközi konferenczia emlékére s azokat szét fogja osztatni a tagok közt. — Langenbeck elnöklete alatt magánértekezletet tartott a konferencziának néhány kiválóbb tagja. Megvitatták a genfi konvenczió reformálásának kérdését s elhatározták, hogy a jövő tavaszszal egybegyülnek Wiesbadenben s elintézik a függőben levő kérdéseket. Végül emlitsük meg, hogy a konferenczia meghivót kapott az uj-orleansi 1885-iki nemzetközi kiállitás megtekintésére.

— **Vielopolszky őrgróf balesete.** Komoly baleset érte *Vielopolszky* őrgrófot, ki arra volt kiszemelve, hogy III. Sándor czárt Varsóba érkeztekor a lengyelek részéről üdvözölje s Varsóból Skierneviczébe kisérje. Néhány nappal ezelőtt a skierneviczei Conszari palota elé hajtatott s ott egy gazdátlan fogat neki rohant hintójának, az őrgróf sulyos sérülést szenvedett a lábán, s ezentul a szétzuzott lámpa cserepei fejét is megsebesitették. Félig eszméletlen állapotban vitték Varsóba, hol még most is betegen fekszik, s aligha épül föl a czár megérkeztéig, minélfogva már rá is bizták az ő föladatát Starzenszki gróf kamarásra.

— **Az egyetemi tanév megnyitása.** A budapesti tudomány egyetemen az 1884—45-iki tanévet ma délelőtt 10 órakor nyitották meg az egyetemi templomban ünnepies «Veni Sancte»-val. Ennek végezte után az egyetem disztermében gyült össze az ifjuság a megnyitó ünnepélyre, Tizenegy órakor léptek a terembe a tanárok s dr. *Rapaics* Raymund hittudománykari dékán elmondotta az ünnepi beszédet, melyben üdvözölte az ifjuságo s buzditotta őket a tudomány müvelésére.

— **Szerencsétlen halál.** A Komáromból Csallóközön át a Morvamezei hadgyakorlatokra kiindult 19-ik számu (Rudolf) gyalogezredet már az első nap sulyos veszteség érte. Az ezred egyik közkedveltségü ezredese *Rauh* Henrik véletlen szerencsétlenség következtében meghalt. Mikor Aranyoson fel akart ülni a nyeregbe, a ló abban a pillanatban ugrott meg, midőn lovagja lábát a kengyelbe illesztette, s a megbokrosodott ló a visszaesett és a kengyelvasban fentakadt alezredesnek mellére és fejére oly erős rugást tett, hogy az a kapott sérülések következtében 6 órai kinos szenvedés után meghalt. Holt tetemét Komáromba szállitották és kedden délután temették el az itteni katonai kórházból. Nőt és hat leány gyermeket hagyott maga után.

— **A bécs-ujhelyi szocziálisták.** Bécs-Ujhelyről irják 6-diki keltettel: A rendőrség tegnapelőtt késő este feketekeretü felségáruló falragaszokat konfiskált, melyek az utczákon voltak kiragasztva és kiszórva. A szocziálisták szántszándékkal választották ezt az időt, mert tegnapelőtt este fáklyásmenetet rendezett a közönség a bécs-ujhelyi landwehr zászlóalj parancsnokának tiszteletére, kit Gráczba tettek át. A szocziálistáknak ez az első akcziója azóta, hogy vezetőiket kiutasitották s a kivételes állapotot Bécs-Ujhelyre is kiterjesztették. A falakról leszedett plakátokat, melyek e szavakkal kezdődnek: «Munkások! Testvérek», átadták további eljárás végett az ügyészségnek.

— ***Vasuti baleset.*** Minden napnak megvan a maga vasuti balesete. A *Gödöllő* és *Besnyő* közti balesetről, mely vasárnap délelőtt érte a budapest-rutkai gyorsvonatot, egy szemtanu elbeszélése nyomán a következőkben értesülünk: A magyar államvasutak ruttkai gyorsvonata teljes sebességgel robogott a Gödölő és Besnyő közti magas töltésen. A vonat tömve volt utazókkal, kik a kellemes időt felhasználva, nagy részben a kocsik leeresztett ablakain kihajolva gyönyörködtek az erdős vidék szépségeiben. A málha- és mozgóposta kocsi után kapcsolt másodosztályu kocsi egy utasa a 376. számu távolság-jelzőnél megrémülve vette észre, hogy a mozdony alól két félkör alaku nagy darab vas hull ki. E pillanatban másod-

Belgrádtól Nisig.

I.

Fölfedező ut volt ez a kétszáznegyvennégy kilométer, a melyen végigrobogott velünk a szerb államvasutak első vonata. Erre csakugyan eljöhettek volna azok a tárczairók, a kik minden esztendőben kétszer-háromszor föl szokták födözni Velencze városát vagy akár Kecskemétet is, ha ép először veti őket oda a sorsuk. Szerbia fővárosától a «szerb Lyon»: Nis határáig egész mindmostanig terra incognita volt a világ és az ujságtudósitónak, ki résztvett a vasut-megnyitáson, valósággal a conquistador szerepe és kötelessége jut. A mely uton most alig tiz óra alatt röpitett át bennünket a württembergi mozdony, az még nemrég keserves négynapi járóföld volt. Bár a szerb utak (hála a sok jó kőnek és a törökök épitő buzgalmának) meglehetősen türhetők, ha Belgrádból Nisig akart jutni az ember, vagy karavánhoz csatlakozott vagy tatárt fogadott magának, a féle ciceronet, a ki övében egész arzenállal és vállán puskával kisérte az utast, minden harmadik faluban lovat váltva és valamennyi mehanéban megpihenve. A mehanék talán az egyetlen török intézmény, a melyet a szerb még megtartott: utszéli csárdák, egyik szakasztott olyan, mint a másik, a poloskától a zöld paprikáig, a méregdrágaságtól a korcsmáros keleti nembánomságáig. Mikor a tavaszon a skupstina Nisben (mellesleg mondva: az elemi iskola egyik termében) ülésezett, a képviselő urak karavánokkal utaztak oda, az országgyülés eseményeinek hirét pedig egyenkint sebes futárok vitték meg Belgrádba, negyvennyolcz óráig ügetve Szerbia halmos vidékein, mig végre feltüntek előttük Nándor-Fejérvár tornyai. Most már a czivilizáczió lüktető életere, a vasut perzsegteti a forgalmat Szerbországon végig, vagy legalább Nisig, a honnan egyfelől Vránya, másfelől Pirot irányában épül a vonal, hogy Szófián és Üszkübön át végre meglegyen az összeköttetés Konstantinápolyig. Az eddig kész vonal 64.000,000 frankba került; mintegy 190,000 frank kilométerenkint. Nehéz lesz ez óriási terhet viselnie Szerbiának, kivált mig a nisi vonal csak zsákutcza marad és nem nyilik meg a keleti világforgalomnak. A franczia társaság, mely a vasutat épitette, Szerbiával évenkint 5.400,000 frank törlesztésre szerződött; sok szó fog e végett még hallatszani a skupstinában, melyben a radikális párt hallatlan erőlködéssel akarta elbuktatni ezelőtt négy évvel a vasut eszméjét. Mondják, hogy Milán király azért is rendelte a vonal megnyitását olyan időre, mikor ő külföldön jár, mert tartott tőle, hogy Alekszinácz táján, a hol a radikálisok fészke van, meg talál korhadni egy sintalp vagy kiesik valami hevederszeg . . . A mi meg is történt a Kelenföldön a szerb államvasut megnyilása előtt harminczhat órával. «Vajjon nem az alekszináczi rádikálisok harapófogója tágitott a sineken?» hallottam Belgrádban kombinálni.

«Tartsd meg isten királyunkat Milánt!» énekelte remegő hangján az ezüstszakálu öreg Mraovics Theodosius metropolita a belgrádi pályaház fészere alatt, mikor csütörtökön reggel indulóban volt a két megnyitó vonat. És rázendült a nagysüvegü kalugyerek czikornyás kara: «Goszpodi pomilui!» Majd az eminencziás öreg ur (különben bajai születésü, magyarul jól tudó ember) szentelt vizbe mártott pemetével ugy összefröcskelte a durranásig fütött lokomotivokat, hogy szinte imádkozni kezdtünk: valahogy ne robbanjon szét az a forró rézkatlan a ráhulló hideg malaszttól. A hitetlen gép azonban csak serczegve távolitotta el magától az áldást; egyéb baj nem történt. Azzal helyet foglalt társaságunk a piros bársony bélésü, csinos szalonkocsikban, melyekhez a magyar államvasut is kölcsönzött néhány kisegitő waggont és kirobogtunk a pályaház szerb, osztrák és magyar zászlós bódéja alól. Ott maradt az ünnepre kitódult sokaság, a melynek különben nem volt a legkisebb ünneplő szine sem. Mi nehányan, a kik tulságos tisztességtudásból kiöltöztünk, gondosan rejtettük a kabátnak szárnya alá a fölösleges fehér nyakkendőt. A szerb, ugy látszik, nem a czeremóniák embere. Az egész megnyitó szertartásnak hétköznapi képe volt, a miniszter urakon szürke kabátok, a hölgyek (alig tizen lehettek) hanyag toiletteekben s e kisvárosi mindennaposságban nem volt egyéb tarkaság, mint a vérvörös frakku királyi testőrtiszt urak, melleiken a Takova-keresztek és vitézségi érmek hihetetlen sokaságával: megannyi szakasztott operettből kiszabadult generális. Nem hiába hogy Szerbiában nincs arisztokráczia, de valami nonchalant egyenlőség van ott a levegőben; Garasanin miniszter ő excellencziája egyik állomáson ép oly vitézül verekedett velünk más közönséges halandókkal egy harapás mamaligáért, akár holmi egyszerü tekintetes ur, demokrata elveit még inkább fokozván tekintélyt nem ismerő éhsége. E miniszterek, kikhez képest nálunk egy gondosan fésült kataszteri fogalmazó valóságos souverain hatalom, a franczia társaság nagy és kis vasuti királyai, egy csomó mérnök és épitési vállalkozó, végül budapesti és bécsi ujságirók, — ez volt a társaság, mely megindult a fölfedező utra az egymás után tiz perczni távolban robogó vonaton. Utóljára, de nem utolsónak ott volt Nagy László miniszteri tanácsos a magyar államvasutak képviseletében és Zichy Jenő gróf, a ki most fáradhatatlanul tanulmányozza keletet és ezért vett részt e hatszáz kilométeres kirándulásban is.

Vonatunk legelőször a topcsideri park és a Kosutnyak vadaskert között csörtetett végig a szolid épitésü pályán, a melynek egész képe modern és czivilizált, nem olyan siralmas tákolmány, mint például a ruscsuk-várnai vasut. Balkézt maradt a kupolás kápolna, Milós fejedelem meggyilkoltatásának szomoru emléke, mig a távolból kéklett az egész dombos vidék fölött őrködőn az Avala-hegy, a rómaiak Mons aureusa, melynek fokáról az ősrégi várromtól egész Péterváradig és Báziásig lát a szem. Legujabban kénesőbányát nyitott a hegyben valami szerb társaság, s utitársam, egy hazafias belgrádi mérnök, már is felhőkig érő ezüst várakat épitett e szétfolyó fémből. Felragyogott a szeme akkor is, mikor egy füstölgő kéményü fabódécska mellett suhantunk el. «Szerb czément-gyár! Vannak nekünk gyáraink is!», dicsekedett nemes gerjedelemmel a boldog chauvinista, a kire különben lehetetlen volt megharagudni. Topcsidernél egy perczig állt a vonat a még alig vakolt indulóházacska előtt, ahol egy-két darócz-ruhás szerb nézte egykedvüen a vonatot, mig az ut felől egy tarka kötényes pór menyecske sietett megbámulni a csodát; még futtában is hóna alatt a szőke lenü guzsaly, keze pedig fürgén pörgeti az orsót. A tájék völgyes, halmos vidék, kétoldalt kukoricza-földek, még egészen zöld, alacsony török buzával, a távolban szilvafa-erdők, itt-ott pedig apró falucskák barna háztetői. Minden mosolygó, derüs, de élettelen, mert staffagea nincs a tájképnek, hanemha nagyritkán egy-egy tapasztalatlan birkanyáj megriad a pöfékelő lokomotivtól és pásztorával együtt hanyatt-homlok rohan be a bokrok közzé. Ez a Topcsider völgye és ez a patak Resznik előtt ömlik bele a Szávába. Ripanyénál van a Száva és Morava vizválasztója s ezentul a vonat, mely a ripanyei huszonkét kilométer hosszu défilén át meglehetős erős emelkedéssel haladt, három alaguton keresztül leér a Morava széles, sik, termékeny völgyébe. Ez alagutak nagy büszkesége ugy a szerbeknek, mint az épitőtársaságnak; a leghosszabb 1600 méter hosszu és épitése sok nehézséggel járt, mert a talaj csuszamlós; ezért a vonat most is csak mászva mer rajta átmenni s igy a tunnel montcenisi husszuságunak tetszik. Rálya előtt 120 méternyi vasszerkezetü viadukton át csörtet a vasut, később pedig a Morava fölött több apró hidon, melyek mind rácsrendszer szerint épültek. Vlasko-Pollye, Megyuluzsje, Kuszszadak állomásokon át Palánka alá ér a vonat, mintegy négy órai robogás után. Mig az eddigi állomásokon alig egy-két kiváncsi s legfölebb a hengersüvegü pópa várta a gőzölgő csodát, Palánka városa a maga tizezer lakosából kiküldött egy pár százat az uj vendég tiszteletére. A szerb nép már itt viseletére nagyon hasonlit a törökhöz és csaknem minden fejen a fez piroslik; a jámborok végig állták a sineket, abban a hitben, hogy a felzászlózott füstölgő szörnyeteg majd csak kikerüli őket, ha jónak látja. Ugy kellett elhajtani a kandi tömeget egy pár valóságos arzenállal megrakott övü pandurnak meg a jegyzőnek, a ki az egyetlen fekete kabátu ember egész Palánka városában. A pályaház még mindig meszeletlen csarnokában szerb reggeli várta a társaságot: meleg korpalepény, a melyet ostrommal szakgattak széjjel a vörös frakkos hadsegéd urak és bécsi ujságirók egyaránt, hogy a párolgó foszlányt belemártsák a kajmak nevü savanyu tejfölös vajba, a mi nem is megvetendő csemege. Erősen fogyott a kőbányai sör is, melyet hordó-számra ütöttek csapra, hogy ne legyen szomjuhozása a vendég uraknak. Nagy kortyokban itta a vizet ott künt a tikkadt torku lokomotiv is, a palánkai arany ifjuság pedig tág kört formálva, vállra tett karokkal riszálta a kólót egy tökből formált búgósipu csimpolya dongása mellett. Érdekes kép volt, de azt a hatást tette, mintha ezeket a legényeket, lyányokat ugy rendelte volna ki ide a biró. Kölletlenül ment az a táncz nagyon s a jó nép az ő magányában bizalmatlanul nézte az idegen jövevényeket. Az a zsiviózás sem igen hallatszott, a melyet az én tudósitótársaim olyan lelkesnek találtak. Ha fatalista és apathikus nemzet van, ugy ez nem a török, hanem a szerb; összes léleknyilvánulások alig egyéb, mint a kiváncsiság és bizalmatlanság. A jó kékszemüveges Magazinovics volt miniszter és jelenleg osztályfőnök ur hiába tartott egy waggon lépcsőjén állva harsogó beszédecskét a vasut áldásairól a szerb nemzet fiaihoz, azok bizony alig hederitettek rá. Lapovonál ismétlődött e népies jelenet s mig a vendégsereg a szerb, magyar és osztrák nemzeti szinekkel diszitett gépház-étteremben a Dobos budapesti czég finom luncheonját és kitünő pezsgőjét fogyasztá, ott kint megint nyekegett a duda és forgott a kóló, nem zavartatván magát a katona-zenekar ünnepies hangjai által, mikor a bádogok a szerb királyhymnust harsogták. Lapovonál fog ágazni a vasut Kragulyevácz felé és e 35 kilometer hosszu vonal Szerbia belső kereskedelmének fontos éltető eleme lesz.

Lapovotól husz kilometernyire Jagodina után 320 méter hosszu pompás hid köti össze a Morava fölött a jobbpartot a ballal s a vonat Csupria, Paracsin, Sztolaty, Gyunisz, Alekszinácz felé kanyarodik az erdős, mezős völgyben. Szerb utitársaim e vidéken egyszerre elhallgattak bő magyarázataikkal, a melyekkel addig igen szivesen láttak el; az egyik ujságába burkolódzott, a másiknak főfájása támadt és elnyomta az álom, a harmadik pedig látogatóba ment valamelyik hátsó waggonba. Értettem a dolgot. Az a hét-nyolcz év még nem olyan nagy idő, hogy jó volna beszélni a «taskendi hős» Csernajev, a vitéz Alimpics Ranko és az öreg Abdul Kerim háboruságairól. A sztolatyi défiléről s a gyuniszi völgyről el lehet mondani, hogy ott minden talpalattnyi földet vér öntözött. Elmélyedve néztem az üde nyári zöldben nevető gyuniszi hegyeket, a melyekről 1876 októberében a szerdár ekrem ágyui ontották a romlást és halált a völgybe szorult szerb csapatok közzé; e hely győzelme volt az, a miért mi azt a diszkardot vittük Abdul Kerim pasának. De szeszélyes is ez a világ forgása! Mikor Konstantinápolyban jártunk a gyuniszi győzőnél, dehogy hittem volna, hogy igy látom meg az ő dicsősége szinhelyét, a szerb vasuti kocsi ablakából. Sztolatyig futott akkor vissza a szerb, orosz segitségért rimánkodva. Majd az alekszináczi défilé sziklafalai közt csörömpöl végig a vonat s a szem önkénytelenül vérrózsákat keres a szürke szirteken; a kis város piros tetői fölött a leáldozó napban karcsu pyrámis fehérlik: az elesett szerb katonák emléke.

Mikor a grejácsi szorosból kiértünk, balról Szerbia legmagasabb hegye, a czukorsüveg formáju Kopajnicza, e kihunyt tüzhányó derengett a messzeségben, mig a Nissara széles völgyében sötétlő hegylánez, a Balkán első hirnöke lábánál megcsillantak Nis karcsu minaretjei és keletiesen meleg szinü háztetői, várfalai. Merész hajlással fordul a vonat a városnak és a Nissara könnyü hidján átsuhanva, pár percz alatt ott robog a kertek és alacsony, hullámos cserépzsindelyü török házak között. A háremek ablakrácsai mögött itt-ott már világ csillan meg; egy tulipánokkal ékeskedő kertből pedig néhány török asszony nézi felénken a zakatoló gyaur csodát, tarka feredsékbe burkolózva, arczukon a jasmak; mig a háttérben egy minaret ezüstös födelére vérszin sávot von a sötétkék hegyek mögé bukó nap. Kelet, kelet, Hafiz derüje a levegőben, Firdusi tarka képzelme a szinekben! A vár fokán pedig a szerb zászló alatt megdördülnek a rég hallgató ágyuk, hirdetni mindenkinek, hogy Nis mától fogva a nyugaté.

T. B.

perczynyi időközökben hallatszik a mozdonyról a vészfütty, csikorognak a dörzsfékezők, s a vonat hirtelen megáll. Bár az egész dolog nem tartott harmincz másodperczénél tovább, az utasok leirhatlan kinos helyzetben voltak. A vonat megálltával az összes vasuti személyzet a mozdonyhoz futott, melynek szerkocsijából vastag sugárban ömlött a viz. Ekkor derült ki, hogy a szerkocsi hátulsó kerekének abroncsa levált, s ez kilyukasztotta a viztartó alját. A mozdonyvezető kijelentette, hogy még a legközelebbi állomásra sem viheti be a sérült szerkocsival a kilencz kocsiból álló vonatot, mert a kerék szerkezetének hiánya miatt a kisiklás több mint valószinü. E közben az összes utazók elhagyták a kocsikat, s a töltésen táborozva várták a kisegitő mozdonyt, mely kellemetlen helyzetükből megszabaditja. Többen kérdezősködtek a gépvezetőtől a baleset oka felől, ki egykedvüen csak annyit mondott, hogy a vasba belátni nem lehet. Félóra mulva Gödöllőről megérkezett a mozdony s bevitte a vonatot az állomásra. Itt a zürzavar tetőfokra hágott. Ekkor már az állomáson volt a ruttkai omnibuszvonat s a kassai gyorsvonat. Állomásfőnök és forgalmi hivatalnokok hosszas tanácskozást tartottak, mig végre megegyeztek abban, hogy a ruttkai és kassai vonatot összekapcsolják és a kassai vonat ép mozdonyával küldik Hatvanig. Igy is történt. Hatvanra a vonat egy óra 15 percz késéssel érkezett be, s az utasok, kik a hatvan-szolnoki vonattal óhajtottak tovább utazni, a késedelem miatt kénytelenek voltak estig Hatvanon vesztegelni. Épen igy jártak Ruttkán azok, kik a kassa-oderbergi vonaton szándékoztak utjokat folytatni. Ezuttal a baleset sajnos következménye csak ebben nyilvánult; jó szerencse, hogy nappal történt, mert ha a keréktörés éjjel következik be, a vonat menthetlenül kisiklik.

— **Templomi ének.** A szerviták templomában a mai kisasszonynapi ünnepély alkalmából nagy énekes mise volt. Az énekszólókat Dietrich Ilona asszony és Kovács Mini kisasszony énekelték, az első: «Ave Máriát» a második «Fremit mare cum furore» ének betétet adta elő igen szépen. Különösen Kovács Mari kisasszony erőteljes és magas csengő hangja keltett nagy feltünést és Noseda Gyula templomi karnagy érdemét nagyban dicséri e két kitünő hangu énekesnő kiképeztetése körül kifejtett buzgalom.

— **A párisi sajtó viszonyairól** hosszabb czikket közöl a *Köln. Ztg.*, melyből átvesszük a következő adatokat. Van Párisban naponkint megjelenő *kormánypárti köztársasági* lap: 1. Le National, 2. Le Petit National, 3. L' Opinion, 4. L' Opinion National, 5. La Paix, 6. Paris, 7. La Presse, 8. La République Française, 9. La Petite République Française, 10. Le Siècle, 11. Le Temps, 12. Le Voltaire. — Mérsékelt *függetlenségi republikánus* lapok: 1. Journal des Débats, 2. L'Echo de Paris, 3. Le Gil Blas, 4. Le Matin, 5. Le Petit Journal, 6. Le XIX. Siècle, 7. Le Petit XIX. Siècle, 8. Le Soir, 9. Le Télégraphe, 10. La Ville de Paris. — *Radikális* lapok: 1. Le Courrier du Soir, 2. L' Evénement, 3. La France, 4. La Justice. 5. La Lanterne, 6. La Marsellaise, 7. Le Mot de Ordre. 8. Le Petit Parisien, 9. Le Radical, 10. Le Rappel. 11. Le Réveil. 12. La Vérité. — *Kommunista és anarchista* lapok: 1. La Bataille, 2. Le Citoyen, 3. L' Intransigeant. 4. La République Radicale. 5. Le Cri du Peuple. — *Bonapartista* lapok: 1. Le Petit Caporal, 2. Le Constitutionell, 3. La Liberté, 4. La Patrie. 5. Le Pays, 6. Le Peuple. *Royalista* lapok: 1. Le Figaro, 2. Le Francais, 3. Le Gaulois, 4. La Gazette de France, 5. Le Moniteur Universel, 6. Le Petit Moniteur Universel, 7. La Petite Presse, 8. Le Soleil. — *Ultramontán* lapok: 1. La Défense, 2. Le Monde, 3. L'Univers. — A republikánus lapok megjelennek összesen 1.193,500 példányban, az antirepublikánusok 339,000 példányban. Érdekes, hogy a republikánus lapok 1.193,500 példányából magára a *Petit Journal*-ra 600,000, tehát a felénél több esik. A rosszul nyomtatott párisi lapok példányainak mennyiségét tekintve fölötte áll a világ minden lapjának.

— **A Korea félsziget állami intézményeiről** a következő érdekes adatokat közli a *Globus*: A koreai birodalomban családi lajstromokat vezetnek, melyek minden harmadik esztendőben megujulnak. E lajstrom alapján adják ki a részét mindenkinek a termésből. A lajstromba beirják a nagyatyát, atyát, a fiukat s ezek nejeit, s megjelölik pontosan, hogy miféle családból valók az asszonyok. Minden egyes család benyujt egy ilyen lajstromot a kerületi kormányzósághoz, honnan bélyeges másolatot kap, melyet családi ereklyeként őriz. Minden koreai egy táblácskát hozdoz magával, melynek egyik oldalára vezeték- és keresztneve, a másikra pedig czime van irva; a négy hüvelyk hosszu s egy hüvelyk széles táblácskák a kormány pecsétjével vannak ellátva. A közönséges koreaiak táblácskai banabából készül, a tisztviselőké elefántcsontból, vagy sárgás szaruból. A katonák öveiken viselik táblácskájukat. A ki a maga táblácskáját másnak adja át használatra, azt száz botütéssel, vagy három évi számkivetéssel büntetik. A gabnarészeket a termés eredménye szerint szabják meg. Ehség idején rizst adnak a népnek, mely jó időkben tizszázalékos pótlékkal tartozik azt természetben visszatériteni. A tisztviselők havonkint kapják meg fizetésüket, mely rangjuk szerint változó mennyiségü rizsből és sárga borsóból áll. A kerületi és járási elöljáróságok ügyelni kötelesek arra, hogy a nép jókor szántson, vessen és a szükölködőket gyámolitsa; a mezei munka idején nem szabad katonai szolgálatra alkalmazni a népet. A földet senki sem hagyhatja munkálatlanul; ha a tulajdonos beteg, akkor a rokonoknak, vagy szomszédoknak kell segitenök. — A kormány könyvecskét adott ki a földmivelők kötelességeiről s azt a falvakban minden tavaszszal és őszszel fölolvassák a férfiak és asszonyok előtt. A ki e szabályokat nem követi, azt megbüntetik. A közönséges bünteté abból áll, hogy az elitélt lábikráira ütéseket mérnek a bottal; e büntetés azonban meg lehet váltani pamuttal és rézpénzzel. Halálbüntés ritkán esik; egy vagy kettő évenkint. A legsulyosabb büntettek azok, melyek a király személye ellen irányulnak. Magasrangu tisztviselők, kiket halálra itéltek, megmérgezhetik magukat otthon. A denunciánsokat is rendkivül szigoruan büntetik. A ki szüleit, vagy nagyszüleit vádolja, legyen bár igaz, vagy igaztalan a vádja, halállal bünhődik.

— **Az elégetett rajah.** Már megemlékeztünk arról a meghalt rajahról, kit e napokban Etretatban elégettek. Erre vonatkozólag a *Temps* egy levelezője most részletesebb adatokat közöl. A 42 éves nemes hindu, Bapu Sahib Khanderán Ghatgay rokona volt Gaikwar maharajahnak, Baroda uralkodó fejedelmének, ki 25, 00 emberből álló csapat fölött rendelkezik. Alattvalóinak száma két millió. Két hóval ezelőtt Európába küldte fivérét Sampatrao Kashirao Gaikwart és unokaöcscsét Khampatrao Shravanrao Gaikwart; mindakettő 20 éves fiatal ember. Európában nyelvismeretekre kellett szert tenniök. Ez utjukra elkisérte őket az öreg rajah is, ki azonban Európában meghalt. Velük volt azonkivül egy müvelt hindu tolmács, egy barátjuk és több szolga. Bapu Sahib már akkor is beteges volt, mikor elindult Bombayból. Foghusa egészen föl volt dagadva. Ugy látszott, hogy nem szivesen hagyta el szülőföldjét és nem is titkolgatta, hogy gonosz sejtelmei vannak. Baja az uton és Etretatban, hol a fiatal herczegek a nyarat töltötték, mielőtt kontinensi utjokra keltek volna, egyre növekedett, de azért ő visszautasitott minden gyógykezelést. Lassankint ajkai megdagadtak, szájpadlása sebessé lett és végre torka is lobossá vált. A legvégső veszélyben aztán két orvost hivtak, de hiába, mert a rajah három nap mulva áldozatul esett betegségének. Mikor végsőt lehelt, társai lefektették a földre, feje alá homokkövet, melléje pedig egy korsó Ganges-vizet helyeztek, mely lelkének befogadására volt szánva; rabszolgáinak egyike szemeire és orrlyukaira illesztette ujjait. Az orvosok most megkérdezték a tolmácsot, mitevő lesz a holttesttel. Részükről azt ajánlották neki, balzsamostassa be a hullát és érczkoporsóba zárva szállittassa el hazájába. Ez azonban kijelentette, hogy az ő vallásuk nem engedi meg sem a bebalzsamgzást, sem a koporsóba való helyezést, hanem csakis az elégetést. Az orvosok, látva, hogy itt már a közegészségre való tekintettel is cselekedniök kell valamit, Etretat polgármesteréhez fordultak a legsürgősebb intézkedést kérve. A polgármester megtette a kellő lépéseket és végül beleegyezett a hulla elégetésébe, de csak oly kikötéssel, hogy ha az éjjel megy végbe. A szolgák a legnagyobb titokban fölépitették a máglyát a sziklás part egy rejtett helyén. A fenyőfa-hasábokból összerakott négyszögü máglya vagy másfél méter magas volt. A vászonba beburkolt holttest fölött a szolgák imádságokat mormoltak; egyikök folyton locsolgatta azt a Ganges vizével. A hullát elhelyezték a máglyán, arczczal a sarki csillagnak fordulva. Aztán leöntötték az egész alkotmányt a holttesttel együtt vagy 15 liter petroleummal és 30 liter olajjal. Két órakor reggel a máglyának a fej felől eső felső részét meggyujtották a szentelt tüzzel. A máglya vagy egy órán át égett lobogó lánggal a nélkül, hogy a holttest valami büzt árasztott volna maga körül. Reggel 6 óra felé már az egészből nem maradt egyéb hamunál, melyből egy részt a szelek szárnyára engedtek, egy részt a tengerbe szórtak és egyet bőrzacskóba zártak, hogy magukkal vigyék Indiába.

— **Savanyu Józsi társai.** Pár nappal ezelőtt kisértek Veszprémbe 2 nagypéczeli juhászt, Beniczky ottani földbirtokos cselédeit, kik nemcsak hogy Savanyu Józsival az akalii rablásnál résztvettek, hanem még annak rovására is bünténytkövettek el. Most már mindent kivallottak, többek között azt is, hogy két évvel ezelőtt a tihanyi ispánt ők rabolták ki, megfosztva őt az előtte való napon eladott ökrei árától. A rablók kihallgatásuk alkalmával reávallottak egy Grotta nevü nagypéczeli zsidó korcsmárosra, kit a csendőrök a lakásán elfogtak és összevasalt kézzel B.-Füredre kisérték, a mi óriási feltünést keltett, mert Grottának B.-Füreden tekintélyes rokonai vannak, kik — mint rebesgetik — szintén kompromittálva lesznek. Grotta ugyanis Savanyu Józsit magánál tartotta s az általa rablott aranyokat fizetéskép elfogadta, segédkezett neki azokon tuladni és pedig balatonfüredi rokonainál. Midőn Grottát, kit számos zsidó kisért, a balatonfüredi járásbiróság börtönébe vitték, egész annak ajtajáig nyugodtan elment s midőn odaérkezett, levette kalapját s illedelmesen kopogtatott, mire a börtön ajtaja megnyilt. Csak ekkor látta, hova viszik. Eleinte vonakodott bemenni, de aztán erőszakkal belökte a csendőr.

— **Öngyilkosságok.** A *kun-szent-mártoni* csendőrség néhány nappal ezelőtt Báboczkán egy pár lókötőt lepett meg s az egyiket, Czikora Bálintot sikerült is elfogniok. Az elfogott Czikora Bálint néhány héttel ezelőtt szabadult ki az illavai fegyházból, hol 12 évet töltött, s bár az öreg már közel hetven éves volt és eleget ült benn, mégis csak visszatért a régi bünös utra. A csendőrök, midőn vallatni kezdték, csak annyit mondott meg, hogy társa, Bán Ferkó csongrádmegyei csikós; a határban és környéken az utóbbi időkben elhordott lovakra vonatkozólag pedig azt igérte, hogy majd kipiheni magát és vallani fog. Mondani fog sokat. Czikora Bálintot ezzel visszacsukták börtönébe, hol kihuzva kezét a rajta levő vasból, lábravalójából kötelet font magának, s másnap az ablakvason függve, halva találták. A csendőrség azután elment Bán Ferkóért és őtet is elhozta, de ez tagadja, hogy Czikorát ismerte volna s hogy egyátalában ő valaha lovat lopott volna. — *Kassán* Csáji János 22 éves fiatal munkás, ki a Szerencsi-féle seprőgyárban dolgozott, ugyancsak a Szerencsi-féle czukorkagyár egyik munkásnőjébe, Olykovics Erzsébetbe szeretett, s miután ez szerelmét nem viszonozta, csütörtök este ½9 órakor Olykovics lakása előtt, a Tábor külvárosi régi Szepsiuton agyonlőtte magát. Régi kétcsövü pisztoly volt, egyik csöve hosszabb a másiknál; az öngyilkos szájába lőtt és rögtön meghalt. — *Galambokon* e hó 3-án egy Vajas Ágnes nevü 19 éves leány felakasztotta magát. Tettének elkövetése előtt 14 napig feküdt öntudatlanul, lázas állapotban, mely alatt folyvást öngyilkosságról fantaziált, hol kést, hol borotvát kért, majd meg mély kutat keresett, hogy magát beleölje. Öngyilkossága napján szülői távollétében a padlásra ment s ott magát felakasztotta. — *Kisfáiban* egy Kocsis Mihály nevü földmivesnél lopott órát találtak, s e miatt a csendőrök elfogták és a kapitányság börtönébe zárták. A börtönben Kocsis Mihály nagyon szivére vehette az esetet, mert szept. 2-án felakasztá magát, s mielőtt észrevették volna, meghalt.

— **Egymást gyilkoló testvérek.** A minap megemlékeztünk röviden arról, hogy Alcsuthon testvérgyilkosságot követtek el. Az esetről most ezeket irják: Egész Alcsuth községe iszonyodva beszél az Ádám testvérek oly szörnyü végü viszályaról A két teljesen felnőtt, önálló testvér czivódása családi pörpatvarból származott s aug. 31-én már kora reggel veszekedni kezdtek. Délben aztán Péter ásóval ment Ferencz fejének s ott és egyebütt is sulyos sebeket ejtve rajta, földhöz teperte. Ferencznek végre, nagy küzdelem után, sikerült magát kiszabaditania, mikor is azonnal a falon függő puskához rohant s Pétert oly veszélyesen lötte meg czombon, hogy a szerencsétlen f. hó 2-án virradóra, miután végrendeletet is tett s testvérjének is megbocsátott, meghalt. — Ferencz is sulyosan meg van sebesülve s azért, mint a vaáli járásbiróság a fejérvári kir. ügyészséget értesité, még nem is szállitható Fejérvárra s mivel Vaálon rendőrkórház nincs, otthon ápolják, de rendőri felügyelet alatt.

— **Gyilkosság.** Bárdos János pöstyéni vasuti vendéglöst a m. hó 28-áról 29-ére való éjjel a pályaháztól körülbelül 100 lépésre meggyilkolva találták. Az orvosi vizsgálat megállapitotta, hogy a szerencsétlent fejére ejtett ütésekkel fosztották meg életétől. A gyilkosság gyanuja Dirlicska János pöstyéni lakost terheli, kit le is tartóztattak, mivel ugyanazon este, nem messze a tett szinhelyétől, Fischer Jakab verboi házalót rablási — vagy talán gyilkossági — szándékkal megtámadta. Ez csak torkának köszönheti, hogy ép csontokkal megmenekült, mert a büntettés a lármára kezéből elereszette a már biztosnak vélt prédát s kereket oldott.

— **A Blondin remeklése.** A *New-York Herald* augusztus 18-iki száma a következőket irja arról a régi, de sokat emlegetett jelenetről, midőn Blondin a hires kötéltánczos átkelt a Niagarán. «Signor Natale, irja az amerikai lap, Aobey Opera Companyjának mostani üzletvezetője, az a bátor ember, kit Blondin átvitt a Niagara-vizesésen. Nemrég ezeket az érdekes dolgokat beszélte mr. Natale egyik szerkesztőnknek: Az 1851-ik év nyarán volt; óriás néptömeg gyült egybe a vizesés körül s pompás idő kedvezett Blondin vállalatának. En magam nem voltam müvész, hanem csak Blondin üzletvezetője. Blondin aznap át akart vinni valakit a kötélen, mely ki volt feszitve az egész vizesés fölé. De mivel nem talált olyan embert, ki erejéről és ügyességéről annyira meg lett volna győzödve, hogy életét reá bizhatta volna, magamnak kellett megtennem Blondin vállain ezt a veszedelmes utat. Blondin tricot öltött s ezenkivül volt rajta valami szerszámféle is, mely ugy volt készitve, hogy karjaimat nyaka köré füzhettem lélekzetét meg nem nehezitve. Lábaimat, melyeket egy hurokba kellett dugnom, ugy szoritották a testéhez, hogy lábaival és karjaival nem érintkezhettek. Blondin rendkivül nehéz balancir-rudat tartott, melynek sulya körülbelül 100 font lehetett. A kötél azon a helyen szelte át a vizesést, a hol most az uj függő hid van. Blondin nagyon jókedvü és nyugodt volt, de azért éreztük mindketten, hogy halál és pusztulás van szemeink előtt. Eleintén lassan és óvatosan haladt, de aztán merészebbé lett; több izben megállott a kötélen, csókokat dobált a nézőknek s több apró mókát csinált. Jól láttam alattunk a zuhogó viztömeget s ép oly világosan láthattam azt is, hogy a tömeg az aggodalom és csodalkozás mozdulataival kisérte a kötéltánczos lépteit. A nézők egyetlenegy hangot sem hallattak; csak a viz zugott alattunk szüntelen. Ezek voltak életem legborzasztóbb pillanatai. Alig mertem lélekzetet venni, mert attól tartottam, hogy Blondin elveszti az egyensulyt. Végre elértük a tulsó partot, s mondhatom, hogy soha még akkora örömet nem éreztem, mint e pillanatban. A nézők hurráztak és lobogtatták kendőiket. Fogalmat alkothat a nézők nagy néptömegéről, ha megmondom, hogy Blondin ezért az egy mutatványáért 400 font sterlinget kapott!»

— **A mulatság vége.** A M. H. kőnyomatu értesitő irja a következő esetet: Fiatal fővárosi kereskedő segédekből álló kompánia pár év óta a fővárosban rendezgetett «jótékony czélra», hangzatos müsorral hangversenyeket, tánczmulatságokat, mindig elmulasztván beszámolni a tiszta jövedelemmel. A jeles kompania egészen üzletszerüleg csinálta e hangverseny rendezést, ugy, hogy végre a rendőrség avatkozott a dologba s megtagadta a rendezőktől a mulatság tartásra az engedélyt. A társaság ekkor a főváros környékén rendezgette a jótékonyczélu mulatságokat. Ujabban igen kapóra jött nekik a zebegényi árviz. Az odavaló kárvallottak javára hirdettek tegnap estére Gödöllőn hangversenyt és tánczmulatságot. A programm ismert nevü müvészek fellépését hirdette, a kik azonban természetesen «közbejött akadályok miatt» nem léphettek fel. A hangversenyt azért dilettans szereplőkkel s utána a tánczmulatságot megtartották. A táncz azonban nem sokáig tartott. A teremben támadt verekedés végét szakitotta. — A vendégek eloszlottak csak a rendezőség meg a muzsikapénzt követelő czigányok maradtak hátra, meg a vendéglős, a kinek szintén volt elszámolni valója. A megszoritott rendezőség nem tudott fizetni. Erre valaki jelentést tett a szolgabirónak, ki a jegyzővel lefoglaltatta a mulatság kasszáját s a főrendezőt Kleinbergert maga elé idézette. A tárgyalás eredménye az lett, hogy a főrendező ur kabát és mellény nélkül távozott a szolgabirói hivatalból s igy utazott haza a fővárosba is, nagy föltünést keltve toilettejével az indóházban. A gödöllői szolgabiró *Kapczy* Vilmos ur huzatta le a főrendező urról a kabátot, ilyen módon akarván biztositani a czigányok meg a vendéglős követelését. Ott maradt e czelből az egyik közreműködő hegedüje is.

Rövid hirek. *A felsőremetei* vasgyárban, mint értesitik lapunkat, e hó 3-án reggeli nyolczadfél órakor földrengést éreztek. — *Siófokon*, mint lapunknak irják, Szabó József ottani jómodu földmivest egy 18 éves suhancz szolgája véletlenből pisztolylyal meglőtte. Szabó a sebesülés következtében elvesztette szemevilágát. — *Orosztonyban* Balás József orosztonyi birtokos mezőőrt aug. 30-án este Horváth József orosztonyi lakos orozva meglőtte. Balás sebe nem veszélyes. — *Vasmegyében* Ind Károly libai lakost homokhordás közben eltemetett egy leomló földréteg. Mire kiásták, meg volt halva. — *Nyitra* mellett egy Kontár Albert nevü szolga nyomtalanul eltünt. — *Still Sándor* volt 1848—49-diki honvédőrmester panaszos levelet küldött hozzánk, melyben elmondja, hogy ő már 1882-ben, s később 1884. évi aug. hóban folyamodott a honvédmenházba való felvétele iránt, de mindezideig nem jutott be. A nyomor koldulni kényszerité, még sem segitenek rajta. — *A marczaltői* uradalom Farkasd pusztáján Lendvai Magdolna várkeszői 18 éves hajadon e hó 3-án cséplésközben vigyázatlanságból a gőzgép dobjára esett és a gép által összezuzatván, rögtön szörnyet halt. — *Váczott* Szandányi Mihály kisváczi lakost a mult hétfőn reggel halva találták. Felbonczoltatván, kiderült, hogy sokat ivott és szeszmérgezés következtében halt meg. — *Debreczenben* két elitélt rab megszökött. Az egyik 3, a másik 2 évre volt elitélve. — *A szingálok* most Berlinben vannak s meglátogatták a minap a Castan-féle panoptikumban az ausztráliai emberevő családot, mely viszont őket kereste föl. — *A Neues Belgrades Journal* czikke a magyarországi szerbeket általános kivándorlásra szóllitja fel.

—

= **Borzasztó halál.** Badár Venczel molnár tegnap délután a Gizella-malom padlásán korpát forgatott s az összeállott korpatömeg alsó részét annyira kilapátolta, hogy a felső rész ráomlott s maga alá temette. Mire társai kiszabaditották a korpatömeg alól, már megfulladt.

= **Ökrök a Margitszigeten.** Nagy riadalom volt szombaton a Margit-szigeten. A délutáni órákban a külsővácziuti Linzer-féle szeszgyárból ökör-csordát hajtottak az ujpesti uton. Egyszerre a csordából kiválik négy ökör és neki iramodik a Dunának. A viz árja is sodorta az uszó ökröket, a melyek néhány percz mulva már a Margit-szigeten voltak. Itt földet érve, neki vadulva nyargaltak végig a pázsiton, az ültetvényeken, legázolva mindent, a mi utjokba esett. Bizonyára nagyobb bajt is okoztak volna, ha az időközben csónakon átkelt hajcsárok, egyesülve a szigeti vendéglős fiával és a főkertészszel, ártalmatlanokká nem teszik a megvadult állatokat. Két ökröt a főherczegi kastély előtt teritett le a puskagolyó, egyet, a mely golyóval testében a pesti partra átuszott, ott elfogták, a negyediket pedig, mely szintén a vizbe ugrott s az alsó szigetnél ujra partra szállt, az időközben leérkezett puskások lötték le. Igy ért véget a nagyszerü ökörvadászat, mely sokáig emlékezetes fog maradni a sziget közönsége előtt.

= **A betegnek reménysugár, ha tudja, hogy van gyógyszer, melynek használata folytan egészségessé lehet.** Az eddig közzétett halanyilatkozatok ezrei közül hozzuk a következőt: Lenning ur, a kopenhágai igazságügyminiszter konstatálta, hogy ő a Hoff-féle malátakészitményeket mindig jó sikerrel használta. A bécsi katonai kórház orvosai: Dr. Loeff törzsfőorvos ur és dr. Porias törzsorvos ur a Hoff-féle malátagyártmányok gyógyhatása mellett nyilatkoznak és konstatálják, hogy a Hoff János-féle malátakivonati egészségi sör az idült mellbetegekre kiváló gyógyhatást gyakorol, főképen a gyenge emésztésnél, ép ugy a malátaegészségi csokoládé. — 35 év óta 59 kitüntetést nyert e malátakészitmények feltalálója, melyek most már az egész föld kerekségén, 27,000 helyen árusittatnak el.

SZINHÁZ, MÜVÉSZET.

— **A krisztinavárosi szinkörben** holnap, kedden, 101-ik előadásul az *Eleven ördög* kerül szinre. Az előadás jövedelmének felét, mint már emlitettük, Csóka Sándor igazgató a *hirlapirók nyugdijintézetének* ajánlotta fel. Az előadásban Boczkó Dora k. a. mint vendég lép föl.

— **Liszt Ferencz király-hymnusza.** A lapoknak ama hire folytán, hogy *Liszt* Ferencz megirta a «Magyar király-hymnusz»-t és azt szeretné az operaház megnyitásakor a király előtt előadatni, *Siposs* Antal zongoratanár, mint a mester egyik legmeghittebb embere, érintkezésbe lépett Podmaniczky Frigyes báróval, hogy vele Liszt király-hymnuszának az uj dalmüszinház megnyitó estéjén való előadását megbeszélje. Az intendans azonban azt válaszolta, kogy a hymnusz előadását a megnyitáskor nem tartja elég alkalmasnak, annyival inkább, mert ő Lisztet egy külön alkalmi nyitány megirására kérte fel.

— **Pálmay Ilkának** Aszódon való vendégszereplése, mint onnét lapunknak irják, szépen sikerült. Az énekesnőt, ki a déli vonattal érkezett Aszódra, a város és vidék ifjuságából alakult küldöttség fogadta a pályaháznál. A városi nagy vendéglőnél a Rákóczi-induloval fogadta Bokor szintársulata. A reggeli órákban már nem voltak jegyek kaphatók. Este a *Sárga csikót* adták elő. Pálmay Ilkát első megjelenésekor virág bokrétákkal és zajos tapsokkal fogadták. Az előadás után az énekesnő tiszteletére bankettet rendeztek, később, midőn nyugalomra tért, az ifjuság szerenáddal tisztelte meg.

— **Krisztus a Kálvárián.** Az ünnepek alatt a műcsarnok az egész nap folyamán valóságos ostromnak volt kitéve. Vasárnap a látogatók száma meghaladta a *két ezeret*. A pénztárnál eladott 1271 drb 50 kros jegyen kivül sok százra ment azoknak a száma is, kik a vasuti állomásokon a menet-jegygyel együtt váltottak belépti-jegyet. A nagyszámu látogatók között ott volt vasárnap gróf Andrássy Gyula nejével Kendeffy Katinka grófnéval és fiaival Gyula és Tivadar grófokkal; előttük Andrássy Aladár gróf is hosszu időt szentelt a kép megtekintésének. Tudvalevőleg Munkácsy Mihály és neje néhány nap mulva a két gróf vendége lesznek. Mostani utjában gróf Almássy Taszilót, egykori tanitványát, azután gróf Károlyi Gyulát és Harkányi Frigyest látogatja meg.

— **Hány magyar szinész van Magyarországon?** Az országos magyar szinészegyesületnek a titkárság legutóbbi kimutatása szerint jelenleg összesen 985 rendes tagja van, kik közül a budapesti nemzeti szinházra esik 52, a népszinházra 57, a kolozsvári nemzeti szinházra 60, s a vidéki szinházakra 816.

— **Munkácsy és Makart.** *Albert Wolf*, a párisi *Figaro* hirneves tárczairója e lap legujabb számában igen érdekesen beszél Makart állitólagos tébolya felől. Czikke már csak azért is feltünő, mert Wolf, ki eddig mindig ugyszólván szükkeblüen nyilatkozott Munkácsy felől, most határtalan csodálattal halmozta el a magyar mestert, mégpedig a Makart rovására. Albert Wolf a többi között ezeket irja: «Makart müvészete alapjában soha sem volt egyéb, mint egyszerü virtuózság, régi mesterek melódiái fölött való változatok; müveiben reminiszczencziák vannak és nem saját indulatok; a szemet lekötötte a mások müvészete, a nélkül, hogy magának a müvésznek lelke közremunkált volna a hatásban. Különben mindenfelől tapsokban részesülve, még csak egy kivánsága volt: elbüvölni Párist, mint a hogy lebilincselte Ausztriát, a német országokat, Angliát és Amerikát. — Makart dicsőségén az 1878-iki világkiállitáson esett az első csorba. *V. Károly bevonulása Antwerpenbe* czimü képe legfölebb a kiváncsiságot ébreszté föl. Képe ép fél századdal volt hátra, mint a franczia müvészet; a Lajos-Fülöp korabeli festőkre emlékeztetett, a kik elárasztották müveikkel a versaillesi palotát; ez pusztán csak a *chic* volt, sárgás szinek és hanyag rajz. A bukás annál kegyetlenebb volt Makartra, mert az osztrák-magyar osztály egy másik termében ott volt Munkácsy *Milton* képe, mely végleg megalapitá Makart vetélytársának hirnevét: a hires osztrák festőt a párisi udvariasan hideg fogadtatás mélyen érinté; komor lett és egy ebéden, melyre én hivtam meg több müvészszel együtt, kiket megismerni óhajtott, nem birtunk mosolyt csalni ajkára; elment Párisból sebzett szivvel és nem akart többé visszatérni . . . Azt hiszem, nem nagyon csalódom, ha azt sejtem, hogy Makart elméjét Munkácsy sikerei homályositák el. Az osztrákot és a magyart egész addig meleg barátság köté össze. Ha Munkácsy átutazott Bécsen, mindig meglátogatta Makartot, hogy kifejezze előtte bámulatát. Makart is szerette magyar barátját, de lelke mélyén nem birta őt magával egyenlőnek tekinteni. Soha sem hitte volna, hogy Munkácsy el fogja homályositani az ő hirnevét még Bécsben is, a mely annyira rajongott Makartért. Pedig ez mégis megtörtént; a magyar nagy remekei háttérbe szoritották az osztrák müveit. A *Krisztus Pilátus előtt* megkezdte diadalutját Európán keresztül; az osztrák-magyar monarchia sokkal nagyobb mesterre talált, mint a minő Makart, oly müvészre, a kiben egyéni gondolat van oly virtuózság mellett, a mely százszor különb a Makarténál. Az osztrák müvei csak a szemet büvölték le; a magyar remeke pedig hatalmába ejté magát a lelkel. Ez izmos s a természetre támaszkodó müvészet mellett most látszott a Hans Makart chicjének egész alárendeltsége. A tömeg nem tart mértéket sem a tetszésben, sem a mellőzésben; egykor Rubens mellé helyezte Makartot, most pedig igaztalan volt iránta. Az osztrákoknak nagyon keserü volt látniok, mint marad el bálványuk a magyar festő mellett; de versenyről többé szó sem lehetett, bele kellett nyugodni a dologba és elismerni a hibát, melyben mindenki oly soká leledzett. Munkácsy diadalai adták meg Makartnak a végső csapást, mert más okból nem lehet kimagyarázni elméje elhomályosodását. Makart tébolya már régibb eredetü; én már világosan láttam egy két év előtti levelében, melyet hozzám intézett, fölhivandó figyelmemet a párisi Salonba küldött müvére. Az az eszméje támadt ugyanis, hogy még sikereket arathat mint épitész és megküldte nekünk egy fantasztikus palota tervét, mely valami közép volt az olasz renaissance és egy tizenkilenczedik századbeli café-concert között. Mikor észrevettem ez aquarellt az Iparpalota épitészi csarnokában, baljóslatu sejtelem fogott el, mely fájdalom, most teljesült. A téboly már akkor is szemmel látható volt az egyensulyát vesztett lélek e kisérletében, a melyet különben észre sem vettek a Salon többi tárgyai között. Makart tébolyát nem a tulfeszitett munka, nem az élet örömeivel való visszaélés okozta, hanem a bécsi nép tulzó bálványozása, a melyet aztán közöny követett.

— **A schwerini uj szinházat** teljesen vasból és kőből épitik. A napokban helyezték el a nagy vastetőt, mely 587·36 négyszögméternyi teret foglal el. A vasgerendák mindenike 60 mázsát nyom: az egész konstrukczió sulya 15,000 mázsa s körülbelül 50,000 csavar van rajta. A szinház többi épületére is ilyen tetőt raknak.

SPORT.

Bécs, szept. 8. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A bécsi őszi lóversenyek két első napja igen érdekes volt és közönség is aránylag nagy számmal jelent meg a gyepen, bár a második napon az idő nem kedvezett. Az *első osztályu állami dijat* Blaskovics Ernő «Pásztor» lova nyerte meg, könnyen győzve három hosszszal «Frangepán» fölött. A hires «Cambuscan» ez ivadékának győzelme nem volt váratlan; annál több meglepetést okozott a *kétévesek versenye*. Különösen érdekes volt a meeting második napján a *Nil desperandum-versenyben* Blaskovits Ernő «Buda gyöngye» kanczaja, a hires «Kincsem» első ellése, melynek győzelmét óriási tetszészaj fogadta.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

— **Mükedvelői előadás.** Az országos központi kath. legény-egyesület tegnap este mükedvelői előadást rendezett, melyre oly nagyszámu közönség jelent meg, hogy a nagyteremben alig lehetett mozogni. Az egyesület mükedvelői Kiss József rendezése mellett előbb Brisebarre és Marc egyfelvonásos bohózatát a *Bengáliai tigrist* mutatták be. Közreműködtek: Vörös Ilona (Aurélia), Krisch Józsa (Klapett), Balog Miklós (Pontosu) és Bronecz Béla (Szerfoj). — Azután Benedix *A nő gyülölő* czimü egy felvonásos vigjátéka következett, melyben Balog Miklós, Bronecz Béla és Kolozsváry Gizella tüntek ki, különösen ez utóbbi, ki Irma szerepében egész otthonos volt a szinpadon. A szüneteket Tausch Lajos cziterajátéka és Kiss József szavalata töltötték be. Az ügyes rendezésért dicséretet érdemel Kiss József, ki az egyesületben ez irányban fáradatlanul müködik. Kilencz óra felé ért véget az előadás, a mikor a jelenvoltak lassankint széjjel oszlottak.

— **A budapesti nőcselédek** elhelyező és segélyegylete létesitésének ügyében tegnap délután az iparos kör helyiségében közgyülés volt. Az értekezleten mintegy ötvenen voltak jelen. Négy órakor Szintén József ideigl. elnök — üdvözölvén a jelenvoltakat — megnyitotta az ülést. Legelőször felolvasták a mult ülés jegyzőkönyvét, annak hitelesitése után az elnök kijelentette, hogy az alapszabályok elkészitésére kiküldött bizottság bevégezte munkálatát, nyomban megismertette azokat a jelenvoltakkal. A tagok az alapszabályokat elfogadták; kivéve az 50. §-t, mely mellett némi vita fejlődött. E pont azt mondja, hogy az a nőcseléd, a ki öngyilkosság által vet véget életének lehet akármily régi tagja az egyesületnek — temetési költségekben nem részesülhet. Hosszabb eszmecsere után abban állapodtak meg, hogy a ki tiz éve tagja az egyletnek — habár öngyilkosság által mult ki — tisztességes temetést fog kapni. Az elnök bejelentette azután, hogy az egyesületnek eddig 63 tagja van; s mihelyst 100-an lesznek, az egylet azonnal megalakul. Ezután még a bizottságot több uj taggal egészitették ki. Hat óra felé a közgyülés, miután annak több tárgya nem volt, véget ért.

— **Az egyetemi ifjuság választásai** ez idén aligha lesznek oly elénkek és mozgalmasak, mint a mult évben, mivel eddigelé a jelöltek valamennyien ellenjelölt nélkül állnak. A korteskedésnek, mely ilyenkor már javában folyt, most hire sincsen. Az olvasókör elnökségére Rakovszky Géza IV éves joghallgató van kijelölve. A joghallgatókat segitő egyesület, miután ifj. gróf Zichy Nándor a jelölségről lemondott, egyhangulag Lakath István IV éves joghallgatót jelölte ki. A bölcsészethallgatók segélyegyesületének Erdélyi Pál az elnökjelöltje. A müegyetemi hallgatók segitő egyesülete elnökéül Betlenfalvi Paal Árpádot léptették föl, a ki holnap tartja meg programmbeszédét. Az orvosok és gyógyszerészek kijelöléseiről még mit sem hallani.

— **Alakuló ünnep.** A budapesti böröndös-, szijgyártó- és nyerges-segédek betegsegélyző-, önképző- és munka-közvetitő egylete, szeptember hó 14-én (kedvezőtlen idő esetén, szeptember 21-én) a városligeti Klemens-féle vendéglő helyiségeiben dallal, katonahangversenynyel és tánczczal egybekötött alakuló-ünnepélyt rendez. Belépti-jegyek ára személyenkint 40 kr.

— **A budapesti czipészek betegsegélyező egylete** tudatja, hogy ez évi november 1-sejéig 1 forint helyett 50 kr. beiratási dij mellett vesz fel tagokat.

MULATSÁGOK.

— **Nyomdász-mulatság.** A *Magyar Föld* napilap személyzete vasárnap este az Osinger-féle vendéglő helyiségében a budapesti hirlapszedők köre alapja javára mulatságot rendezett, mely minden tekintetben sikerült. A mulatságot nyolcz óra felé az Összhang dalegyesület Turi Borcsa kedvelt népdalaival nyitotta meg. Vágó J. Arany Walesi bárdok czimü költeményét szavalta hatásosan. Petőfinek A falusi lány Pesten czimü költeményét Ujvári Gizella, egy 8 éves kis leányka igen ügyesen adta elő. Közben a dalárda énekelt. Kalmár Lajos egy német humoros költeményt nagy tetszés közt szavalt el. Végre mükedvelők Luna *Apró félreértések* czimü egyfelvonásos vigjátékát adták elő, melyben Kövy Sarolta, Melisser Ernő, Körömzsy István, Fodor Árpád és Lehotzky Károly tüntek ki. Már éjfél felé járt az idő, mikor a fiatalság tánczra kerekedett — s jarta azt kitartással egész reggelig. Ott voltak: Kovács Izabella, Prockl Sarolta, Hankené, Hanke Melinda és Lina, Katits Mariska, Fodor Berta, Szapanos Gerőné, Korb Jánosné, Gusser Mária, Gallé Czelesztina, Ujváriné, Ujvári Gizella, Szednik Anna, Krobl Jánosné, Weisz Zsigmondné, Szavranekné, Neifeld Regina, Pintér Borbála és Josefin, Pretics Irén, Hajdu Sarolta, Marczinkáné, Marczinka Teréz, Koller Teréz és Irma, Stiller Czeczilia, Novotny Ferenczné, Szoszák Teréz és Anna, Kovács Jánosné, Telcsér Emilia, Gerhardt Teréz és Ilona, Pollák Gizella, Herner Mariska, Weisz Róza és Fáni, Szendelényi Mariska, Wohl Juliska, Gilmer Katicza, Kvilhay Jozefin, Gutha Fáni és Emma, Ammer Mariska s még mások.

— **Dalestély.** Az Egyetértés budapesti férfi dalegyesület tegnap este tartotta tizenhatodik dalestélyét a régi polgári lövöldében. A főváros e dalegyesülete, mely tisztán nyomdászokból áll, tegnap is oly sikerrel müködött, mint minden alkalomkor szokott. Kilencz óra felé kezdődött a dalelőadás. Huber magyar népdalai, Zimay Mi riasztja fel a magyart czimü kara, Robaudi olasz dala nagyon tetszettek. A müsor legérdekesebb pontja a *Pepi tánt* czimü humorisztikus férfi négyes volt, melyet zongora kiséret mellett Boldini R., Lettler Gy., Weisz J. és Stöckle Ferencz énekeltek. A karokat Ziegler Béla karnagy vezette. A jól sikerült dalelőadás után táncz volt, melyben részt vettek: Fanda Józsefné, Kalhanek Nándorné, Eder Istvánné, Tachten Nándorné, Müller Agostné, Singer Sándorné, Krumpholtz Nándorné, Strobl Jánosné, Hahn Edéné, Martin Vilmosné, Goldschmied Árminné, Zistererné, Ging Antalné, Bednárné, Königsteinné, Höltzl Istvánné stb., továbbá Ging Nina, Steiner Betti, Fanda Ágnes, Gnand Ilona, Krösz Paula, Berger Mariska, Löbl Zsofika, Poszek Riza, Königstein Róza és Czeczilia, Strobl Matild, Wemmuth Ilona, Hölzl nővérek, Hofmeister nővérek, Zorn nővérek, Poldini Gizella és Auguszta, Kirsch Irma, Wéber Karolin, Novotny Vilma s még többen.

— **A magyar mükertészek** országos segély-egyesülete fennállásának évfordulo emlékére ma este a régi polgári lövőházban mulatságot rendezett. A mulatságon nagy számmal jelentek meg az egyesület tagjai és családjaik. A lövőház összes helyiségei lombfüzérekkel, virágokkal igen csinosan voltak feldiszitve. A tánczterem egyik felén az egyesület alapitó tagjainak arczképe függött, melyet a körülötte levő virágok egész kis kertté alakitották. A szünóra alatt tombola volt, melyhez a nyeremény-tárgyakat az egyesület tagjai adományozták. A mulatság sikeréhez nagyban hozzájárult az *Összhang* dalegyesület, mely a szünetek alatt több sikerült dalt énekelt. — A négyeseket két colonne-ban mintegy 80—100 pár tánczolta. — A mulatságon ott voltak: Struszka Jolán, Szentiványiné, Neuberger Erzsébet, Oláh Jánosné, Ridl Frigyesné, Bernáth Ágostonné, Seidl Károlyné, Sebessy Istvánné, Vladikáné, Mártonné, Márton Irma, Szatmáry Ilona és Eszter, Zsigmondy Irma, Kanner Teréz, Klein Szerena, Lukács Piroska és Juliska, Weisz Erzsébet, Bognár Józsefné, Horváth Józsefné, Adamszky Margit, Szabó Józsefné, Wladika Jánosné, Nagy Juliska és Erzsébet, Nagyné, Adamszki Józsefné, Dominig Józsefné, Korb Jánosné, Kalmár Ilona, Gasser Mariska, Korb Aranka, Neubauer Anna, Stöcklin Nándorné, Struszka Józsa, Marczinka Teréz, Svandrák Ilona, Szathmáry Ilona. Perls Fani, Reisz Irma és Berta, Hlavati Mariska, Szelnáczné, Denglerné, Spánikné, Koralekné, Kozalek Irma, Marczinka Jánosné, Kadlecsik Ferike, Pics Heléna, Gillemot Vilmosné, Kern Mariska s még számosan.

— **Kisküküllőmegye ifjusága** a Budapesten felállitandó szabadság-szobor alaptőkéje javára szeptember hó 10-én, Dicsőszentmártonban, a megyeház disztermében zártközü házias tánczvigalmat rendez. Beléptijegy ára: személyjegy 1 frt 50 kr. Jegyek válthatók este 7 órától kezdve a pénztárnál.

HÁZASSÁG.

— **Abonyi Emil** orsz. képviselő a minap tartotta eskövőjét Beregszászvégardóban Semsey Iréne urhölgygyel.

— **Dr. Balássy Endre** tasnádi szolgabiró e hó 1-én vezette oltárhoz Haraklányban Dobay Antal nagybirtokos és volt orsz. képviselő kedves leányát Ilonát. A két ősnemes család egyesülését méltán megillető fényes vendégtársaságban ott volt Szilágymegye intelligentiájának szine, virága. A násznagyi és nászasszonyi tisztet Bölöny József orsz. gyül. képviselő és neje vitték. Nyoszolyó leányok: Bereczky Zsuzsa és Róza, Dobay Berta és Katinka, a menyasszony nővére, továbbá Viski Ilona és Szolér Sarolta; vőfélyek: Balássy Miklós a vőlegény fivére, Benkő Gyula, Bidesuthy György, Bölöny Sándor, Györffy Pál br., Tóth Gusztáv voltak. Az esketési szertartást Badzey György görcsöni r. kath. lelkész végezte, megható beszédet tartván a boldog párhoz. Az esküvőt régi jó magyar szokás szerint pompás lakoma követte, hol a felköszöntők sorát Fejér György kezdte meg, éltetve az ifju párt. Majd Bölöny József olvasta fel egy ez alkalomra irt hangulatteljes költeményét. Szóllott a zene s folyt a táncz egész hajnalig. Reggel az uj pár nászutra ment.

— **Gross** Mór épület-fakereskedő Jankováczon eljegyezte Friez Mór földbirtokos szeretetreméltó leányát Friez Róza kisasszonyt.

— **Rákosi Viktor**, a «Budapesti Hirlap» belső dolgozótársa e hó 7-én Pándon eljegyezte Réczey Janka kisasszonyt, Réczey Gyula m. kir. államvasuti főfelügyelő szeretetreméltó leányát.

= **Bleier Jakab** tápió-szecsői kereskedő eljegyezte Steiner Simon kereskedő leányát, Rózát, Tápió-Bicskéről.

GYÁSZROVAT.

Schmerling József lovag táborszernagy, egy ausseei távirat szerint e hó 6-án este kilenczedfélkor agyszélhüdés következtében hirtelen elhunyt. A Reichle-család meghivta őt egy barátságos whistre, s a mint a szalonba lépett, holtan rogyott össze.

Schmerling lovag az ausztriai legfőbb itélőszék elnökének, a hirhedt Schmerlingnek öcscse, 1806 ban született Bécsben. Jogi tanulmányainak befejezése után 1828-ban a 7. gyalogezredbe lépett, honnan mint főhadnagyot a 29. gyalogezredbe, nyolcz évi szolgálatidő után pedig a táborkarba tették át. Az 1848-iki és 49-ki harczok közepette Schmerling ezredes már a második hadtest táborkari főnöke d'Aspre táborszernagy oldalán élénk részt vett a santa-luciai, sommacampagnai, custozzai, mortarai és novarai ütközetekben, valamint az apróbb csatározásokban, ugyszintén Livorno ostromában. Különösen kitüntette magát a novarai és a croce-biancoi ütközetekben, az utóbbiban lovát is lelőtték alóla. Érdemei jutalmául az uralkodó a Lipót-rend lovagkeresztjét és a katonai érdemkeresztet adományozta neki. A hadjárat befejezése után Schmerling lovagot, ki időközben fölépült sulyos sebéből, Radeczky marsall főhadiszállására osztották be. 1850-ben vezérőrnagygyá nevezték ki. Kevéssel azután a majna-frankfurti szövetségi gyülekezet katonai bizottságában mint Ausztria föllhatalmazottja vett részt; egyidejüleg Frankfurtban mint az osztrák csapatok dandárnoka, később pedig Mainzban mint hadosztályparancsnok müködött. 1859-ig, miután már előbb altábornagyi rangra emeltetett. Ez év végén a titkos tanácsosi méltósággal fölruházott Schmerlinget a főhadparancsnokság elnöki ügyosztályának főnökévé nevezték ki, melynek hadügyminiszterséggé átváltoztatása után is megmaradt hasonló minőségben 1862 ig. Ez év vége felé a hetedik hadtest parancsnokává lett, mely állásától egy sulyosabb csonttörése következtében 1866 májusában vissza kellett lépnie. Fölgyógyulása után vezénylő tábornok lett Temesvártt, hol 1869-ig maradt, mikor is a temesvári parancsnokságot föloszlatták. Szolgálati idejének rövid megszakitása után Schmerlinget még ugyanabban az évben a Landwehr-parancsnok helyettesévé nevezték ki. Hetvenedik születése napján nyugalomba lépett, de mint az urak házának tagja meg azután is részt vett a közügyekben.

A toledói bibornokérsek, Spanyolország primása, Don Juan Ignacio de la Cruz *Moreno* y Maisonnave aug. 27-én éjjel agyszélhüdésben kimult. Benne Spanyolország nemcsak egyházának fejét, hanem államéletének egyik politikailag szerfölött befolyásos alakját is elvesztette. Az elhunyt egyházfejedelem pár nappal halála előtt rosszul érezte magát és orvost hivatott. Rosszulléte azonban csak mulékony volt és az érsek ujra hozzáláthatott ügyeinek elintézéséhez. 27-én este lefekvésekor még a pápa encyclicáját vette kezébe és olvasás közben érte őt a halál.

Bécs, szept. 8. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Tinti Viktor báró, az elhunyt német szövetségi elnök fivére, a *magyar főrendiház tagja*, St.-Poeltenben hirtelen meghalt.

A hivatalos lap szept. 7-ki számából.

Kitüntetés. Ő felsége *Szögyény* István debreczeni törvényszéki elnöknek, hosszas államszolgálata alatt szerzett érdemei elismeréséül a királyi tanácsosi czimet díjmentesen adományozta.

Rendjelviselési engedély. Ő felsége gróf *Esterházy* Györgyné született gr. *Mosconi-Fogaroli* Amália a bajor királyi Teréz-rendet; továbbá *Radó* Kálmán cs. kir. kamarás és Vasmegye főispánja, *Tolnay* Lajos miniszteri tanácsos és a magyar államvasutak igazgatóságának főnöke a szerb II. oszt. Takova-rendet; *Blaskovits* Fridolin és *Walther* Ágost államvasuti igazgatók a III. oszt. Takova-rendet; *Schopf* Kálmán postafelügyelő, *Weidinger* Győző a magyar nyugati vasut vezérigazgatósági titkára és *Engel* Samu államvasuti főmérnök a IV. oszt. Takova rendet; *Pippich* Károly hajókapitány és *Fischer* István a dunagőzhajózási társulat bajai illetőségü belgrádi pénztárnoka az V. oszt. Takova-rendet; *Martinich* Lajos az európai dunai bizottság tulajdonát képező «Duna» czimü sulinai gőzhajó buccarii származásu védura az orosz császári III. oszt. Szent-Szaniszló-rendet; *Szymanovszky* Károly dunagőzhajózási gépész a román királyi I. oszt. érdemérmet és *Jankovits* Miklós dunagőzhajózási társulati hajóvendéglős a szerb kir. koronás ezüst érmet elfogadhassák és viselhessék.

Kinevezés. A közös külügyminiszter *O'Neill* Károly kereskedőnek a liverpooli főkonzulság által cs. és kir. konzuli ügyvivő Londonderrybe történt kineveztetését jóváhagyta. A közös külügyminiszter a következő végzett akadémiai alapitványos növendékeket, u. m. barenfeldi báró *Rhemen* Hugót és *Ippen* Tódort, valamint a következő végzett akadémiai hallgatókat: ardoni van *Zel* Emilt, báró *Fluck* Józsefet, *Mikulicz* Győzőt s *Seidl* Jenőt konzuli növendékekké nevezte ki. — A vallás- és közoktatási magy. kir. miniszter *Türr* Lajos székesfehérvári főreáliskolai helyettes tanárt rendes tanárrá kinevezte s szolgálattételre a soproni főreáliskolához rendelte. A közmunka- és közlekedésügyi m. kir. miniszter *Sebők* Géza postatisztet a kassai igazgatósághoz fogalmazóvá, a m. kir. pénzügyminiszter *Kaszás* Kálmán esztergomi köz- és váltóügyvédet a szegedi állami jószágigazgatósághoz ideiglenes minőségben fogalmazóvá nevezte ki.

A honvédség köréből. A m. kir. honvédségi Ludovika Akadémia szabadságolt állományu tisztképző tanfolyamában ez évben megtartott zárvizsgák alapján a m. kir. honvéd-gyalogság szabadságolt állományában, 1885. szept. 1-től számitandó ranggal hadaprodukká kineveztettek: Gehl Ernő 11. zászlóaljbeli honvéd, Betlenfalvy Gyula 48. zászlóaljbeli szakaszvezető, Bakics Mihály 57. zászlóaljbeli honvéd, Bánhidy Lajos 2. zászlóaljbeli honvéd, Debreczeny Árpád 30. zászlóaljbeli honvéd, Vrána István 2. zászlóaljbeli honvéd, Krisztinkovics József 66. zászlóaljbeli honvéd, Nagy György 77. zászlóaljbeli honvéd, Dosztály József 58. zászlóaljbeli honvéd, Zerbes Károly 21. zászlóaljbeli honvéd, Romsits Imre 2. zászlóaljbeli honvéd, Nickl Kelemen 54. zászlóaljbeli honvéd, Fejér László 47. zászlóaljbeli honvéd, Schön Hugó 1. zászlóaljbeli honvéd, Cserépy Árpád 38. zászlóaljbeli honvéd, Weisz József 17. zászlóaljbeli honvéd. Miksits

Gusztáv 1. zászlóaljbeli honvéd, Feledy Pál 2. zászlóaljbeli honvéd, Mikó József 49. zászlóaljbeli honvéd, Rith József 16. zászlóaljbeli honvéd, Hirsehfeld Jakab 70. zászlóaljbeli honvéd, Marossy Sándor 2. zászlóaljbeli honvéd.

Névváltoztatás. *Amszel* Gusztáv tiszaroffi illetőségü ugyanottani lakos vezetéknevének «Vécsi»-re, *Kohn* Sándor zalalövi billéti lakos vezetéknevének «Katona»-ra, *Kohn* Sáneor szerb-szent-miklósi illetőségü ugyanottani lakos vezetéknevének «Kovács»-ra, *Brüll* Rezső budapesti illetőségü ugyanottani lakos saját, valamint kiskoru Margit leánya vezetéknevének «*Balog*»-ra, kiskoru *Unger* Kálmán székesfehérvári illetőségü ugyanottani lakos vezetéknevének «Ujlaki»-ra kért átváltoztatása belügyminiszteri rendelettel megengedtetett.

A HADGYAKORLATOK.

Dürnkrut, szept. 8. (B. C.) Holnap reggel kezdődnek meg az öt napra kiterjedő nagy őszi hadgyakorlatok; takarékossági szempontból ily nagymérvü gyakorlatok a miskolczi hadgyakorlatok óta nem is tartattak. Most van az első eset, hogy a közös hadseregen kivül a magyar honvéd-csapatok és az osztrák landwehrek is egyesitve vannak, s illetőleg egymás ellen müködnek, a mennyiben az egyik (V.) hadtestben egy egész honvéd-hadosztály van a megkivántató tüzérséggel és lovassággal ellátva és a másik (X.) hadtestnél egy osztrák landwehr dandár van beosztva. — A hadsereg ujjászervezésének befejezte után a mostani az *első* nagy hadtest-gyakorlat és a zászlóaljak, valamint a lovasszázadok majdnem a hadi létszámot érik el. Valamennyi csapat teljesen harczszerüen van felszerelve és az ellátás, élelmezés, vonatainak és az egészségügyi szervezetnek müködésére majdnem oly előkészületek történtek, mint a minők háboru esetében történnének. A fővezérlet főhadiszállása, melynek élén *Albrecht* főherczeg tábornagy, a hadsereg felügyelője áll, tegnap óta be van rendezve. (A főhadiszálláshoz beosztott főherczegek, tábornokok névsorát a döntő birák neveit már napok előtt közöltük. Szerk.) *Albrecht* főherczeg és *József* főherczeg kiséreteikkel, valamint báró *Beck* altábornagy a Koburg-palotában vannak elszállásolva s pedig egészen táboriasan egy-egy szobában. A kis falu alig képes a döntő birákat és a gyakorlat vezetőségének többi tagjait befogadni. *Rudolf* főherczeg trónörökös, a ki közvetlen a főhadiszálláshoz van beosztva, két segédtisztjével gróf Nostitz őrnagy s Wohlgemuth korvett kapitánynyal nem Dürnkrutban, hanem ő felsége kivánatára Ebenthalban, a Koburg herczegi kastélyban lakik, ahol a legközelebbi öt napon át *Stefania* trónörökösné is tartózkodni fog. *Edelsheim Gyulai* b. orsz. főhadparancsnok már tegnap délután Budapestről ide érkezett. Báró *Philippovics* táborszernagy este érkezett ide. Ma reggel báró *Bauer* táborszernagy s a többi haddöntő birák — nagyobbrészt Bécsből — ide érkeztek. *József* főherczeg, ki tegnapelőtt délután közvetlenül Angernből nyargalva jött, tegnap háziura, *Koburg* Fülöp herczeg látogatását fogadta, a ki a legközelebbi napokon vadászának kis házában fog lakni, hogy vendégei számára elegendő hely legyen a kastélyban. Vilmos főherczeg, a ki tegnap reggel érkezett ide, és lovag *Boschan*nál szállt meg, a fővezérlet tegnap tartott tanácskozásán részt vett. A czukorgyár müvezetője, a ki a háziur távollétében üdvözölte Vilmos főherczeget, egy-két perczczel később halálos szélütést kapott, a mely eset kinos feltünést keltett. A tábori táviró is már be van rendezve és négy Morse-féle készülékkel dolgozik. A *vezéreszme,* a melyen a legközelebbi napok hadgyakorlatai, a melynél feltételeztetik, hogy azok közvetlenül, pihenő nap nélkül követik egymást, alapulnak, a következő: A *nyugati* hadsereg déli Csehországból Bécsnek nyomulva, Tulln mellett törekszik átlépni a Dunát. E hadsereg legszélsőbb balszárnya (X. hadtest) Laa-n keresztül a Morva felé vonul azzal a rendeltetéssel, hogy Pozsonyt hatalmába keritse. A 3. lovassági hadosztály ama folyóig előre tolatott és szeptember 2-án oda is érkezett. A *keleti* hadsereg a Rába és Lajta között összpontosul és az előcsapatok már a Lajtáig nyomultak. Egyik lovassági hadosztály (a 2-dik) a Duna balpartján a Morva felé törekszik, egy hadtest (V-ik) a Csallóközön Pozsony felé tart. A külországi tisztek holnap azzal az udvari vonattal érkeznek meg Dürnkrutba, a melyen *Milán* király jön. — A külföldi tisztek, valamint *Milán* király kiséretével együtt mindennap külön udvari vonattal visszatérnek Bécsbe. Szerdán délután ő felsége is Bécsbe megy, a hol 11-én a burgban *Sándor czár névnapja* alkalmából *udvari ebéd* lesz, a melyen *Milán* király és a külföldi tisztek vesznek részt. Ő felsége és a külföldi tisztek pénteken reggel 6 órakor azután visszatérnek Dürnkrutba.

Dürnkrut, szept. 8. *Albrecht* és *József* főherczegek kiséretükkel együtt ma reggel 8 órakor Molek József pécsi katonapap által tartott misén voltak jelen. — *Jenő* herczeg főhadnagy mint végzett hadiskolai növendék a mostani hadgyakorlatoknál a második lovassági hadosztályhoz beosztva, mint vezérkari tiszt müködik, *Ottó* főherczeg hadnagy a XIII-ik ulános ezredben (3-ik lovassági hadosztály) szolgálatot végez. *Vilmos* főherczeg tegnap este Bécsbe tért vissza, hogy az összes tüzérség részére ujabb lőszerküldeményről gondoskodjék. Ma délig a főhadiszállás valamennyi tagja megérkezett s *Albrecht* főherczegnél ebédeltek egy nagy sátorban, a mely a custozzai csata alkalmával is ő fensége sátra volt, s jelenleg a kastély parkjában állittatott fel. Ma egy tüzér a Morvába fult. Az *elhelyezés állása* ma este 6 órakor a következő volt: a *brünni X-ik* hadtest arczvonalával Dürnkrut felett délkelet felé áll. Egyik hadosztály Zistersdorf mellett áll mint balszárny, egy hadosztály mint czentrum Schrück mellett, a kombinált landwehr hadosztály elővédje Ladendorf és Mistelbach között van, ellenben a hadosztály zöme csak holnap délután érkezik oda. A hadtest előtt Spannberg környékén áll a lovassági hadosztály. — A *pozsonyi* V-ik hadtest arczvonalával szintén Dürnkrut felé északkeletnek áll. Maczháza mellett van a lovassági hadosztály mint elővéd és egy gyalogsági hadosztály mint jobboldali szárny, Jaknbfalva mellett a honvéd hadosztály mint czentrum Angernben a Morva jobb és balpartján és egy gyalogsági hadosztály mint balszárny Hochstettenben foglal helyet. A *brünni* hadtestnek legszélsőbb vonalaul a Weiden patak tekinthető és a pozsonyi hadtest legszélső vonalául a Morva. Az egész hadállás majdnem ugyan ama helyzetben van, mint a melyben Ottokár király volt a stillfriedi csata alkalmával. Megemlitendő, hogy a legfontosabb pont — a stadlaui hid — az ellenség vagyis az északi hadtest által megszállottnak vélelmeztetik. Ma a fővezérlet és a döntőbirák kimeritő megbeszélést tartottak, mire *Edelsheim-Gyulai* báró lovassági tábornok Zistersdorfba ment a terep megtekintésére.

TÁVIRATOK.

Zágráb, szept. 8. A nemzeti párt ma népes választási gyülést tartott, melyen végleg felállitotta jelöltjeit Zágráb egyes kerületeiben. E szerint a párt az I. kerületben *Kresztics* Miklóst, a II-ikban *Sram* Lipótot és a III-ikban *Gasparics* kanonokot jelölte ki képviselőül. *Derencsin* a III. kerületben visszalépett a jelöltségtől. — Mint *Gospicsból* jelentik, *Spevecz* egyetemi tanárt ott egyhangulag kikiáltották képviselőjelöltté.

Bécs, szept. 8. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Mint a Montagsrevue jó forrásból értesül, ő felsége a király vasárnap, vagyis e hó 14-én reggel az északi vasut külön vonatán a Vilmos német császárral és Sándor czárral való találkozás végett Skierniewiczebe megy; e hó 17-én ismét Bécsbe érkezik és a következő napok egyikén elmegy az arlbergi vasut megnyitására Tirolba. Innét visszatérve, ő felsége a m. kir. operaház ünnepies megnyitására Budapestre jön.

Bécs, szept. 8. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A *király* vasárnap reggel Schönbrunnból Bécsbe hajtatott s délben fogadta külön kihallgatáson a morvamezei hadgyakorlatokra érkezett *külföldi* tiszteket. Délután 5 órakor negyven teritékü diszebéd volt a burg márványtermében; hivatalosak voltak: *Milán* király egész kiséretével, *Rudolf* királyfi, *Stefánia* trónörökösné, *Kálnoky* gróf, *Bylandt-Rheid* gróf közös hadügyminiszter, *Taaffe* gróf, *Prazsák, Conrad* osztrák miniszterek, *Bogicsevics* bécsi szerb követ nejével, a követség tagjai, *Szögyény-Marich* László külügyminiszteri osztályfőnök, *Possinger* helytartó, *Bauer* táborszernagy, több más főrangu tiszt, *Sylva-Tarouca* grófnő, *Pálffy* grófné és *Pintér* ezredes katonai attaché. Az ebéd esteli hetedfél órakor ért véget. A *király* fél óra hosszáig tartott cerclet s hét órakor visszatért Schönbrunnba. Ma délelőtt ismét Bécsben volt az uralkodó s délután ujra diszebédet adott a burgban. Holnap, kedden reggel hatodfél órakor utazik el ő felsége az északi vasut udvari külön-vonatával Dürnkrutba s vele utaznak: *Milán* király, *Rudolf* trónörökös, a főherczegek és a külföldi tisztek. *Milán* király holnap délután visszatér, de ő felsége Ebenthalba megy s a Coburg-kastély vendége lesz. Az uralkodó szerdán Bécsbe jön s pénteken visszautazik a záró gyakorlatokra: szombaton Angernben lesz. A felség, a trónörökös és a kiséret 13-án tér vissza Bécsbe. A német császárral és az orosz czárral való találkozás végett alkalmasint jövő vasárnap utazik Loviczba a király. — *Milán* király tegnap Muhlleuten környékén vadászott, honnan délután negyedfél órakor tért vissza s fogadta nemsokára *Reusz* herczeget, a német nagykövetet. — Szombaton délután *Krticzka* rendőrfőnököt fogadta a szerb király. Tegnap este, mikor *Milán* király *Ramberg* altábornagy kiséretében a burgba hajtatott az opera-házból, az Augusztiner-gasséban elbukott az udvari fogat egyik lova s a kocsi rudja eltörött. Az utat bérkocsin kellett folytatni. Ma délelőtt meglátogatta Szerbia királya *Rainer* főherczeget.

Lemberg, szeptemb. 8. *Grocholski* R. lovag, a reichsrathi képviselő tegnap hirtelen rosszul lett és önkivületi állapotba esett. Este a beteg állapota aggodalmat keltő volt, ma reggel azonban az orvosok tetemes javulást konstatáltak. A beteg eszméletét és beszélő képességét ismét visszanyerte.

Lemberg, szept. 8. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) *Grocholski* megmentettnek látszik, most folyvást eszméletnél van s környezetével társalog. A parlamentáris életre nézve azonban az agg lengyel pártvezér mindörökre elveszett, mivel az orvosok a felgyógyulás első feltételéül visszavonult nyugodt életet kivánnak.

Krakó, szept. 3. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Riechoczki Románt a petárda-merénylet közvetlen okozóját e hó 3-án elfogták Prágában. Ennélfogva a végtárgyalást elhalasztották.

Trieszt, szept. 7. Az «Apollo» Lloyd-gőzös ma délután fél két órakor Alexandriából ide érkezett.

Bern, szept. 7. A szövetségtanács figyelmeztetvén a kantonok kormányait az *anarhisták* üzelmeire, ajánlja, hogy a közbiztosság föntartására minden intézkedést megtegyenek.

Bern, szept. 8. Az irói és müvészi tulajdonjog védelme tárgyában összeült nemzetközi értekezletet ma nyitották meg.

Róma, szept. 7. A katholikus hirlapok legközelebbről a pápának a florenczi érsekhez intézett jelentőségteljes levelét fogják közölni, melyben a pápa ellene nyilatkozik a Curci volt jezsuita által szóval és irásban hirdetett kibékülésnek a szentszék és Olaszország közt.

Berlin, szept. 8. A hivatalos lap jelentése szerint a cantoni német konzul táviratilag tudatta, hogy a chinai hatóságok a Canton folyó torkolatát a gőzhajók elől elzárták.

Páris, szept. 9. Augusztus havában a befizetett adók összege az előirányzathoz képest 4 millió frk hiányt mutat.

Páris, szept. 9. A «Temps» *Kairóból* jelenti, hogy az angol kormány a hatalmaknak legközelebb tervezetet szándékozik bemutatni az alexandriai kártéritések kiegyenlitésére nézve. Ez alapon az illetőknek vagy egyszerre fizettetnék ki a megállapitott összeg 25% levonásával, vagy pedig minden levonás nélkül a kártéritésnek 10 évi részletben való fizetése ajánltatnék fel.

Páris, szept. 8. A Havas-ügynökség jelentése szerint bizonyosnak látszik, hogy *Brière del'Isle* tábornok a tonkingi katonai főparancsnoksággal véglegesen megbizatott és hogy egy külön rezidens fog a politikai ügyek ellátásával megbizatni.

Páris, szept. 8. Az «Agence Havas» jelenti Hanoiból mai kelettel, hogy *Millot* tábornok ma reggel elutazott és *Brière del'Isle* tábornok a főparancsnokság átvételére megérkezett.

London, szept. 7. Mint a Reuter-ügynökségnek *Tien-Csinből* jelentik, a külügyi osztály hat tagját megfosztottak állásuktól, mert azt tanácsolták, hogy Khina békét kössön Francziaországgal. Büntetéssel fenyegetik mindazokat, kik a Francziaország által követelt kárpótlás kifizetését tanácsolják.

London, szept. 9. A «Reuter»-üggnökség jelentése, *Fucseuból* szeptember 7-éről: Az idegenek házai, tekintet nélkül az illetők nemzetiségére, khinai katonák által kiraboltattak.

London, szept. 8. A «Times»-nek egy *fucseui* távirata jelenti, hogy a khinai hatóságok hirdetményt tettek közzé, mely szerint Francziaországnak a háboru meg levén üzenve, Shangai semlegesnek és Woosung elzártnak jelentetik ki.

London, szept. 8. A japáni követség megczáfolja azt a hirt, mintha Japán a Loo-choo szigetek felett fenhatóságát kivánta volna érvényesiteni.

London, szept. 8. (Az «Egyetértés tudósitójának távirata.) Franczia ágyunaszádok környékezik a Formosa sziget fővárosát Thaisát, a miből azt következtetik, hogy a francziák e várost is meg fogják szállani. A khinai csapatoknak Tonkingba vonulása ágyuk hiánya miatt késik.

Pétervár, szeptember 7. A kormánynak a hirlapokkal közölt communiquéje szerint a czár a katholikus örmények legutóbbi választásait a választási szabályzat megsértése miatt megsemmisitette, főképen azért, mert *Narses* lemondása után két jelölt helyett csupán egy jelöltet terjesztettek föl megerősités végett. Az Etsmiadzin zsinat uj választások eszközlésére hivatott föl.

A czár varsói utja.

Varsó, szept. 4. (Az «Egyetértés» külön tudósitójától.) A czár és neje, valamint a trónörökös e hó 8-án reggel érkeznek Varsóba. Már minden előkészület meg van éve. Az épület, melyben a czár csak ideiglenesen fog lakni, az utczák, melyeken át fog vonulni, meg vannak rakva rendőrökkel, polgári biztosokkal és csendőrökkel. A pályaházakban és szállókban a Moszkvából és Pétervárról ide szállitott rendőrök ügyelnek föl. A katonaság egy része a kaszárnyákban van összpontositva. Tegnap rendőrökből, hivatalnokokból és két katonai mérnökből álló bizottság pontosan megvizsgálta az egykori királyi palotát. A pinczeajtókat bezárták és lepecsételték. Hasonlóképp jártak el a Belveder-palotában, is nem is hederitve a munkájában megakadályozott szolganépség ellenzéseire. Ma ugyanez a bizottság megvizsgálta a Szt.-János egyházat és a Krakowskie Pazednieveie ut közelében levő templomokat, ugy a földszinti, mint pinczehelyiségeket, oszlopcsarnokokat és minden zugolyt, mely alkalmas volna bomba elrejtésére. *Skierniewicze*-ben az utasz-ezred egy szakasza állomásoz, azonkivül pedig egész sereg pétervári és varsói rendőr. Gurko kormányzó hir szerint Pétervárra megy hadügyminiszternek; utódja még ismeretlen. A Bardowskinak és társainak kiszabaditásáról szóló hir nem egyéb hirlapi kacsánál. Bardowski már egy hónapja Pétervárott van.

Varsó, szept. 5. (Az «Egyetértés» külön tudósitójától.) A czár három hétig marad Lengyelországban. Szerdán Gurko kormányzó bált rendez. Csütörtökön a czár nevenapján Modlinban népünnep lesz. A második bált Varsó városa rendezi. A szinház igazgatóság csak egy diszelőadásra készül. Az első tánczosnő Ginri kisasszony azonban az olasz határon rekedt, hol vesztegzárban kell maradnia. A helységi elöljárókat utasitották, ügyeljenek arra, hogy hat órával a czár érkezése előtt senki se merészeljen a vasuti vágány mentén 100 holdnyi fekvő területen tartózkodni, mert a katonaság parancsot kapott az e tilalom ellen cselekvők irgalmatlan lelövésére. A rendelet e szigort azzal indokolja, hogy a czár teljesen bizik ugyan a népében, de vannak egyes gonosztevők, anarchisták, kikkel szembenilyen intézkedéseket kell foganatositani. A hajósegyesület tagjai csütörtökön egyenruhákban Mondlinba mennek, hol a czár előtt a Visztulán bemutatják ügyességüket. Ne gondolja azonban senki, hogy ezt a derék evezősök önszántukból teszik. Dehogy. Felülről parancs érkezett és az egyesületnek engedelmeskednie kell. Mindenki, a ki belépti jegyet kapott a pályaudvarra, a katonai szemlékre stb. köteles magával vinni arczképét. A szállótulajdonosoknak megtiltották, hogy oroszoknak vagy idegeneknek, hivatalnokok kivételével utczai szobákat adjanak bérbe. A czenzura ismét elnyomja az ujságokat. A czárról semmit sem szabad kinyomatni azon kivül, a mi a Dniewaik Warszowszky hivatalos lapban jelenik meg. Ma a czárnak 60 egyénből álló szolgaszemélyzete Pétervárról ideérkezett.

Varsó, szept. 5. Minden varsói háztulajdonosnak kétkét zászlót kellett beszereznie, melyeket a rendőri utasitásokhoz képest kell kitüzetnie. Tegnap parancs érkezett, hogy e zászlókat vigyék azonnal a rendőrigazgatóságra, a hol azoknak alkalmazhatóságát megvizsgálják. Ma már a házmesterek seregesen vándoroltak zászlóikkal a rendőrségre, a hol kijelölték azokat az ócskább példányokat, melyek másokkal helyettesitendők. Ma az itteni rendőrség átadta a szolgálatot a Pétervárról ide küldött rendőröknek. E közegeknek érintkezése a néppel meg van nehezitve az által, hogy lengyelül nem tudnak, mig másrészt ismét a népség zöme az orosz nyelvben járatlan. A királyi kastélyt és a Lazienski kéjlakot gondosan őrzik és a közönségnek már hetek óta nem szabad ezeknek közelébe jönnie. Még a Lazienski-kertbe, a lakosság legkedveltebb sétá yára való belépés is tilos. Az udvari szolgák igazolványokat kaptak, melyeknek hátlapjára oda kell ragasztaniok arczképeiket. A kastélyba való belépést csak ily igazolvány előmutatása mellett engedik meg nekik. Skierniviczében is befejezték az előkészületeket. A piszkos kis városba innen másfél óra alatt el lehet jutni a vonaton. A kastély meglehetősen tág, egy emeletes épület, parkja egy négyszög mértföldnél messzebbre terjed és bővelkedik vadakban. A czár ottléte alatt nagy vadászatokat fognak benne rendezni. Bécsből tegnap e czélra 1000 eleven fogolyból álló szállitmány érkezett ide. Orosz körökben bizonyos tüntetéssel emlegették e napokban, hogy Sándor czár a jövő évben *Lengyelország királyává koronáztatja magát.* A varsói utazás mintegy főpróbául szolgálna. Lengyel részről e hirnek kevés hitelt adnak.

Varsó, szept. 7. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata. — A határig póstán érkezett.) Álig ha utazott még koronás uralkodó olyan sajátságos körülmények közt, mint most az orosz czár. Ezuttal sokkal szigorubb rendszabályokat alkalmaztak, mint a moszkvai koronázás idején. Három nap óta gondos házkutatásokat tartanak mindamaz utczában, melyeken a czár ittléte alatt végig vonul. Előbb a rendőrség vizsgál meg minden házat, azután a csendőrség, mely mellé egy-egy müszaki tiszt van kirendelve. A padlásokat és pinczéket elzáratta a rendőrség s azoknak utczára nyiló ablakait befödette deszkával. Tegnap délelőtt katonák vették körül hirtelen a katholikus székesegyházat, mely egyik falával a királyi palotához támaszkodik s kikutatták egyuttal az egész templomot. Találtak egy régi összekötő folyosót, melyen át a szász királyok jártak annak idején a székesegyházba. *Ezt a folyósót a rendőrség parancsára azonnal befalaszták.* A gazdagabb családok egy része, hogy megszabaduljon a rendőrség folytonos zaklatásaitól, bezárta lakásait s a czári látogatás idejére elhagyta Varsót. A vonatok nagy számmal viszik napok óta az ilyen menekülőket. A rendőrség közhirré tette egy rendeletével, hogy a varsói kereskedők a czár ittléte alatt felelősek mindazokért is, a kik boltjaikban megfordulnak; e miatt elhatározták a kereskedők, hogy a mig a czár Varsóban tartózkodik, nem nyitják ki üzleteiket. A Lazienszki-palota és skierneviczei kastély őrizetét *Vielopolszki* gróf vállalta magára; hogy milyen légmentesen vannak azok elzárva, kitetszik abból is, hogy egy főrangu müszaki tisztet, kit a paloták megvizsgálása czéljából küldöttek ide, nem bocsátották be, mert Vielopolszki gróf nem volt Varsóban. A kormány küldöttje csak tegnapelőtt végezhette föladatát, miután a gróf hazatért. Mindeme rendszabályok daczára a következő eset történt tegnap: A vizsgáló bizottságok egyike, mely bejárta a Lazienszki-palotát, arra a fölfedezésre jutott, hogy egy helyütt a falak fris vakolattal vannak bevonva. A leggondosabb kutatások daczára sem tudták kideriteni, hogy ki dolgozott e szobában, s csak annyit konstatáltak, hogy idegen ember helyezett a falakba levezető csöveket. Csak tegnap sikerült megfejteni a rejtélyt. Egy idevaló czég megbizást kapott, hogy levezető csöveket alkalmazzon a palota egyik szobájában. A kiküldött munkás elvégezte a dolgát ugy, hogy senki sem tudott felőle. Ma az a hir kelt itt szárnyra, hogy a czár Varsó érintése nélkül egyenesen Modlin várába utazik. Ez a hir azonban nem valósult s bizonyosnak látszik, hogy a czár *hétfőn reggel 8 órakor ide érkezik.* Tegnap már meghozták az udvari fogatokat s ugyanekkor jött a czarnak száz meghitt őre is, s ezeknek az volt a legelső dolga, hogy *elfogtak harmincz oroszt,* kik néhány nap óta itt kóboroltak a városban. A jövő héten nagy regatta lesz a Visztulán a czár tiszteletére. A varsói lengyel csónakázó egyesületnek, mely ezer tagot számlál, meghagyta a rendőrség, hogy tagjai közül minél többet küldjön a regattára. Skiernieviczében nagy arató-ünnep lesz; a czár kifejezte azt a kivánságát, hogy meg akarja nézni Vilanovban a régi Szobieszki-kastélyt, mely most Potoczka grófné tulajdona, ki azonnal gondoskodott az uralkodó-pár méltó fogadtatásáról. A *Gurgo* kormányzó báljára 670 meghivót küldöttek szét.

Pétervár, szept. 7. A czár tegnap este *Vladimir* nagyherczeg kiséretében Vilnán keresztül Varsóba utazott.

Pétervár, szept. 7. A «Grasdanin» szerint a czár kiséretében *Giers, Tolstoi gr., Possiet, Wannowski* és *Woronzow-Daszkow* gróf miniszterek utaznak. Hir szerint a czár Vilnában egy napot fog tölteni.

Vilna, szept. 8. (Este.) Az orosz czári pár a trónörökös-nagyherczeggel, Vladimir, György és az idősbb Miklós nagyherczegekkel, valamint kiséretével ma délelőtt ¼11 órakor ide érkezett és a lakosság által lelkesülten fogadtatott. A szent-lélek zárda meglátogatása után a czári pár a Mars-mezőre hajtatott, hol a czár a csapatok felett szemlét tartott.

Vilna, szept. 8. A czár és a czárné tegnap a hatóságok és a papság tisztelgését fogadták, majd nehány tanintézetet látogattak meg és *délután tovább utaztak Varsóba.* Az utczákon tömegesen hemzsegő lakosság a felséges párt és a czári család tagjait mindenütt lelkes ovácziókkal fogadta.

Varsó, szept. 8. A czári család és a nagyherczegek délelőtt 10 órakor érkeztek meg és azonnal megjelentek a görög és a kath. templomban tartott istenitiszteleten. A katonai gyakorlat a Mokotovszki-mezőn délelőtt fél 12 órakor kezdődött és délután 2 óráig tartott.

Zavargások Belgiumban.

Brüsszel, szept. 7. (Este.) A katholikus párt mai tüntetése d. u. fél két órakor vette kezdetét; ekkor indult meg a menet, melyben igen sokan vettek részt. A menetet sürü csoportokban kisérő néptömeg csakhamar kisérleteket tett, hogy megzavarja a rendet. Sok helyen benyomultak a csoportok a menet soraiba, kötekedtek az abban résztvevőkkel, torlódást idéztek elő s *összetépték a zászlókat és jelvényeket.* A rendőrség, csendőrség és lovas polgári őrség megkisérelte a rend helyreállitását. E közben *több elfogatás* történt és mindkét részről *többen sebesültek meg.* Délután három órakor tökéletesen megakadt a menet, melyben a közbefurakodott tömeg teljes rendetlenséget idézett elő. Minthogy a rendet lehetetlen volt ismét helyreállitani, öt órakor a menet lassankint oszladozni kezdett s az izgatottság is csillapult.

Brüsszel, szept. 8. Hir szerint a szenátusban a tegnapi zavargás interpelláczió tárgyává fog tétetni. Több katholikus hirlap azt kivánja, hogy a nagy városok rendőrsége államosittassék.

Brüsszel, szept. 8. Az izgatottság még este is folyton tart, de rendzavarások nem fordultak elő. *185 egyén elfogatott; a sebesültek száma tetemes.* A pályaudvarokon és a városon kivül katonaság tartotta fenn a rendet.

Antwerpen, szept. 8. A pályaudvar környékén egész estén át nagy népcsoportosulások voltak és miután a nép nem szünt meg zajongani és rendzavarások is fordultak elő a *rendőrség fegyveres erővel lépett közbe.* Ez alkalommal egy ember megsebesült. Négyen elfogattak.

Antwerpen, szept. 8. A pályadvaron még reggel is nagy népcsoportosulás volt. Minden vonat megérkezésénél, melylyel résztvevők érkeztek a brüsszeli tüntetésről, ujabb és ujabb zavargások fordultak elő. A csendőrség ismételve fegyverét volt kénytelen használni. Több ember megsebesült.

A KOLERA.

Athén, szept. 6. A földközi tengeri spanyol kikötőkből érkező szállitmányok kivétel nélkül 11 napi veszteglés, az atlanti tengeri spanyol kikötőkből érkezők pedig 5 napi megfigyelés alá helyeztetnek.

Toulon, szept. 6. Tegnap itt négy ember halt meg és pedig egy kolerában. Cetteben a tegnapi nap folyamán 2, Hérault megyében 4, Gard megyében 3 és Ande megyében szintén 3 ember halt el kolerában.

Róma, szept. 7. este. Az egészségügyi tanács ma ülést tartott és a mint bizonyosnak mondják az ausztriai és svájczi határokon levő vesztegzárak megszüntetését határozta el. A királyi család Velenczéből elutazott. A lakosság értesülvén arról, hogy a király Nápolyba utazik tisztelete tüntetést rendezett. Amadeo herczeg szintén a királylyal van.

Róma, szept. 7. A tegnapi nap folyamán a következő koleraesetek fordultak elő: a bergamoi kerületben tizenhét betegedési és nyolcz haláleset; a campobassoi kerületben egy haláleset; a cremonai kerületben egy betegedési és két haláleset; a cuneoi kerületben husz (ezek közül Buscában öt) betegedési és kilencz haláleset; Spezia városában harminczkét betegedési és tizennyolcz haláleset; Spezia környékén öt betegedési és két haláleset; a genuai kerület többi részében tizennyolcz betegedési eset; a massa-carrarai kerületben nyolcz betegedési és négy haláleset; a modenai kerületben egy haláleset: Nápoly városában kétszázharminczegy betegedési eset, melyek közül hatvanhét halállal végződött s ezenkivül a mult napokban megbetegedettek közül is meghaltak huszonnyolczan; a nápolyi kerület többi részében négy betegedési és egy haláleset; a pármai kerületben nyolcz betegedési és egy haláleset; a páviai kerületben egy betegedési eset; a reggio dell' emiliai kerületben négy betegedési és három haláleset és a turini kerületben négy betegedési és két haláleset.

Velencze, szept. 7. Az olasz királyi család ma délután 5 órakor elutazik innen és pedig a király Nápolyba, s a királyné és a királyi herczeg Monzába.

Róma, szept. 8. A király és Amadeo herczeg nápolyi utjávan ma reggel ide érkeztek és utjokat *Depretis* miniszterelnökkel együtt a lakosság viharos tüntetésekben részesittetvén, folytatták.

Nápoly, szept. 8. *Umberto* király délután négy órakor érkezett ide az aostai herczeg és *Depretis* miniszterelnök kiséretében s *Mancini* miniszter, a préfet, a maire, számos képviselő és szenátor és nagyszámu előkelő közönség által fogadtatott, kik a királyt «éljen a haza második atyja!» kiáltásokkal üdvözölték. A nép szintén lelkesülten fogadta a királyt.

Róma, szept. 8. A tegnapi nap folyamán a következő koleraesetek fordultak elő: Az alessandriai, aquilai és avellinoi kerületekben egy-egy betegedési eset; a bergamoi kerületben harmincz betegedési és kilencz haláleset; a campobassoi kerületben egy betegedési eset; a casertai kerületben négy betegedési eset; a cosenzai kerületben egy betegedési eset; a cremonai kerületben hat betegedési és két haláleset; a cuneoi kerületben tizenkilencz (ezek közül Buscában öt) betegedési és két haláleset; a genuai kerületben és pedig Spézia városában harminczegy betegedési és tizennyolcz haláleset; a kerület többi részében három betegedési és egy haláleset, a luccai kerületben két betegedési és egy haláleset; a massa-carrarai kerületben kilencz betegedési és hat haláleset; Nápoly városában háromszáznegyvenhat betegedési és *száztizenhárom haláleset;* a nápolyi kerület többi részében hét betegedési és három haláleset; a parmai kerületben két betegedési és hét haláleset és a salermoi kerületben négy betegedési eset. *Róma* városában egy Nápolyból jövő egyén a kolerára mutató tünetek közt betegedett meg.

Róma, szept. 8. Valamennyi hirlap magasztalólag ir a király Nápolyban tanusitott magatartásáról, ki a Capo di Monte nyárilok helyett a királyi palotába szállt, hol legutóbb két kolera-eset fordult elő.

Róma, szept. 8. A király valószinüleg két napot fog Nápolyban tölteni.

Róma, szept. 8. A tiroli és svájczi határokon felállitott vesztegzárak meg lőnek szüntetve.

Madrid, szept. 9. Alicante kerületben 9 ember halt meg kolerában. A levidai kerületben nem fordult elő ujabb koleraeset.

Páris, szept. 9. Pyrenées-Orientales megyében hat ember halt meg kolerában. Saint Remezeben 14 betegülés fordult elő, mely halállal végződött.

Madrid, szept. 8. Az alicantei kerületben 6 és a loridai kerületben 4 ember halt meg kolerában.

KÖZGAZDASÁG.

Pécs, szept. 7. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Ma délelőtt 11 órakor nyitották meg a sertéshizlalót nagy ünnepélyességgel. Ugyanez alkalommal *csikó és sertéskiállitás* volt. A sertések száma 900-at meghaladta. Ugy az anyag minősége, valamint a közönség érdeklődése a sertéshizlaló vállalat létesitését szükségesnek mutatták. A telep eddig 3000 ezerre van berendezve. A vállalat, a várostól különböző kedvezményben részesül, mely a vállalat fennállását biztositja. Mai naptól kezdve a városban sertéstartás és hizlalás szigoruan tiltva van. Az ünnepély megnyitásánál Jeszenszky alispán és a város honoracziórai mind részt vettek. E telepet *Kovács* József budapesti vállalkozó saját terve szerint épité; azt átvevő bizottság a telep czélszerü berendezésének elismeréséül az épitészt megéljenezte.

Bécs, szept. 8. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Mint a *Montagsrevue* értesül, *a magyar aranyjáradék konverziójának* tárgyában a döntő tanácskozások csak e hó közepe táján tartatnak, de akkor e határozatokat rögtön végre is hajtják.

Wels, szept. 7. Az itteni *kiállitást* ma nyitották meg. *Fischer* Sándor elnök nagy tetszéssel fogadott megnyitó beszédet tartott, mire *Metternich* hg. az elutazott helytartó helyett megnyitotta a kiállitást. Az ipari osztály rendkivül sikerült. Igen sok gép van kiállitva. Kitünő a mezőgazdasági osztály berendezése is. A kiállitók közt sok bajorországi van. Délutánig tizenötezren fölül volt a látogatók száma, este azonban megeredvén az eső, kevesebben tekintették meg a kiállitást.

Berlin, szept. 8. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A német bank legközelebb a varsó-terespoli vasut részvényeit szándékozik az itteni tőzsdén bevezetni.

New-York, szept. 7. A kőolajvásáron ma a termelők szövetkezetének feloszlásáról keringő, továbbá az olajtermelő vidékekről érkezett kedvezőtlen hirek következtében pánikszerü mozgalom volt észlelhető és tetemes eladások történtek.

Bécs, szept. 8. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) **Értéktőzsde:** A *tegnapi vasárnapi* magánforgalom ingadozó magatartásban folyt le; a zárlat lanyha volt és 12 órakor zárultak: Osztrák hitelrészvény 300 után 298.90, *magyar 4 százalékos aranyjáradék* 91⅞ és 92.25 után 92.17.

A *mai ünnepi* forgalom eleintén mérsékelt volt, az üzlet további folyamában élénkebb lett és az irány ingadozó volt. Osztrák hitelrészvény 299.50—300.30 és 298.70; török dohányrészvény 125.50, *magyar négyszázalékos aranyjáradék* 92.27½—92.12½.

Este zárulnak: Osztrák hitelrészvény 299, *magyar 4-százalékos aranyjáradék* 92.20.

Bécs, szept. 8. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) **Gabonatőzsde.** Gyenge bb amerikai jelentésekre már tegnap ellanyhult a hangulat, nagyobb eladások következtében ez ma még fokozódott. *Buza* őszre 8.20 frtig, tavaszra 8.58 frtig gyengült. Végül mégis javult kissé és zárulnak. *Buza* őszre 8.23, tavaszra 8.62—8.64; *zab* őszre 6.47—6.50, tavaszra 6.53—6.55; *rozs* őszre 7.20—7.25, tavaszra 7.25—7.28; *tengeri* május—juniusra 6.15—6.17.

Berlin, szept. 8. Osztrák 4.2%-os papirjáradék —.— (= —.—), osztrák 5%-os papirjáradék —.— (= —.—), osztrák 4.2%-os ezüstjáradék 68.40 (= 81.59), osztrák 4%-os aranyjáradék 87.60 (= 104.63), *magyar 6%-os aranyjáradék* 102.70, (= 122.51), *magyar 4%-os aranyjáradék* 77.50 (= 92.43), *magyar papirjáradék* —.— (= —.—), *magyar keleti vasuti kötvények* —.— (= —.—), *keleti vasut 5%-os elsőbbségi kötvényei* 100.10 (= 119.39), osztrák hitelrészvény 504.— (= 299.83), *magyar hitelbank* —.— (= —.—), osztrák-magy. államvasut 510.— (= 303.59), osztrák déli vasut 253.— (= 150.43), Károly Lajos vasut 113.25 (= 269.47), *kassa-oderbergi vasut* 61.70 (= 147.22 frt), orosz bankjegyek 207.60 (= 123.62), váltó Bécsre 167.70 (= 59.55). — Atszámitási árfolyam 100 márka vista = 59.55 frt.

Berlin, szept. 8. Az irány szilárd. Játékpapirok és bankok tartós konverzió hirek következtében kedvezőleg fogadtattak. Vasutak, magyar járadékok és orosz értékek keresettek. Bányarészvények némileg hanyatlottak. Kamatláb 2⅝.

Berlin, szept. 8. (Utótőzsde.) *Magyar 4%-os aranyjáradék* 77.40, osztrák hitelrészvény 503½, osztrák-magyar államvasut 510, osztrák déli vasut 253, Károly Lajos vasut 113.40. Szilárd.

Frankfurt, szept. 8. Osztrák 4₂%-os papirjáradék 67.68 (=80.67). 5%os papirjáradék 80.56 (=95.95), ezüstjáradék 68.38 (=81.56), aranyjáradék 87.38 (=104.37), *magyar 6%-os aranyjáradék* 102.68 (=122.49), *4%-os aranyjáradék* 77.18 (=92.08), magy. 5%-os *papirjáradék* 74.25 (=88.74), osztrák hitelrészvény 250.25 (=299.11), osztrák-magyar államvasut 254.75, (=303.86), Károly-Lajos vasut 226 (=269.55), osztrák déli vasut 125.87 (=150.66), Erzsébet osztrák nyugoti vasut 195⅛ (=233.12), magyar gácsországi vasut —.—, (= —.—), *tiszavidéki vasut elsőbbségi kötvény* 88 (= —.—), váltó bécsi piaczra —.— (= —.—.) Atszámitási árfolyam 100 márka vista =58.55 frt.

Frankfurt, szept. 8. (Esti tőzsde.) *Magyar négyszázalékos aranyjáradék* 77.31, osztrák hitelrészvény 249.87, osztrák-magyar államvasut 254.37, osztrák déli vasut 125.37. Gyengült.

Páris, szept. 8. Franczia 3%-os járadék 78.97, franczia 4½%-os járadék 108.42, osztrák-magyar államvasut 632.— (= 302.80 frt), osztr. déli vasut 316.— (= 148.70 frt, osztrák földhitel részv.-társaság —.— (= —.—), franczia törlesztheto járadék = 80.37, *magyar 4%-os aranyjáradék* 77.½ (= 92.48). Atszámitási árfolyam 100 frk vista = 48.25.

Stettin, szept. 8. *Buza* szeptemb.—októberre 148.— (= 881 frt), április—májusra 151.50 (= 902 frt.) *Rozs* szeptemb.—októberre 132.50 (= 789 frt), április—májusra 134.50 (= 806 frt). *Olaj* szeptemb.-októberre 52½ (= 30.66 frt), április-májusra 52½ (= 31.26 frt). *Szesz* kész szállitásra 48.90 (= 29.12 frt), szeptemberre 48.70 (= 29.— frt, szeptemb.—októberre 48.50 (= 28.88 frt, április-májusra 47.90 (= 28.52 frt). Atszámitási árfolyam 100 márka vista 58.55 frt. Szállitási dij: Budapestről 4.81 márka = 2.80 frt. Bécsből 3.62 márka = 2.10 frt.

Köln, szept. 8. *Buza* novemberre 15.40 (= 9.17 frt), márcziusra 16.30 (= 9.71 frt). *Rozs* novemberre 13.40 (= 7.98 frt), márcziusra 13.80 (= 8.22 frt). *Olaj* kész szállitásra 28.80 (= 34.30 frt), októberre 27.80 (= 33.10 frt). Atszámitási árfolyam 100 márka vista = 58.55 frt. Szállitási dij Budapestről 5.95 márka = 3.45 forint.

Páris, szeptember 8. *Buza* folyó hóra 20.90 frank (= 10.07 forint), októberre 20.90 frank (= 10.07 forint), november—deczemberre 20.90 frank (= 10.07 frt), nov. 4 hóra 21.— frk (= 10.14 frt). — *Liszt* folyó hóra 43.20 frk (= 13.11 forint), októberre 43.30 frk (= 13.14 frt), november—deczemberre 43.40 frk (= 13.17 frt), novemb. 4 hóra 43.50 frk (= 13.20 frt). — *Olaj* folyó hóra 65.— frk (= 31.36 frt), októberre 65.75 frk (=31.72 frt), nov.—deczemberre 67.— frk (= 32.23 frt), első 4 hóra 68.25 frk (= 32.83 frt). — *Szesz* folyó hóra 42.75 frk (= 22.47 forint), októberre 43.50 frk (= 22.86 frt), nov.—deczemberre 44.— frk (= 23.12 forint), első 4 hóra 45.— frank

(= 23.64 forint). — (Átszámitási árfolyam 100 frk vista 48.25 frt.) Szállitási dij: Budapestről 8.27 frk = 3.93 frt. Bécsből 7.87 frank = 3.74 forint.

Berlin, szeptember 8. *Buza* szept.—októberre 147.25 márka (=8.77 frt), április—májusra 149.25 márka (=8.89 frt). — *Rozs* szeptember—októberre 135.75 márka (=8.08 frt), ápr.—májusra 136.50 márka (=8.12 frt). — *Zab* szeptember—októberre 127 márka (=7.56 frt), október—novemberre 124 márka (=7.38 frt). — *Olaj* szeptember—októberre 51.30 márka (=30.55 frt), április—májusra 51.90 márka (=30.80 frt). — *Szesz* szeptemberre 49.10 márka (=29.24 frt), április—májusra 47.80 márka (=28.46 frt). — *Átszámitási árfolyam*: 100 márka vista = 58.55 forint. — *Szállitási dij*: Budapestről 3.93 márka (=2.30 frt). — Bécsből 3.24 márka (=1.90 frt).

Boroszló, szept. 8. *Buza* 16.40 (= 9.77 frt). *Zab* 12.40 (= 7.38 frt). *Olaj* 47.— (27.99). *Rozs* 1350 (= 8.63 frt). *Repcze* 23.40 (= 13.93 frt). *Tengeri* 14.50 (= 8.63). Átszámitási árfolyam 100 márka vista = 59.55. Szállitási dij Budapestről 2.95 m. = 1.71 frt.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

A kereskedelmi miniszter Pozsonyban. *Széchenyi* Pál gr. kereskedelmi miniszter és *Jekelfalussy* Lajos miniszteri tanácsos szombaton délelőtt 10 órakor Malaczkáról kocsin ide érkeztek és megtekintették a marha-vásártért, a vinczellérképezdét és a közraktárakat. A marhavásárra a miniszter *Mergl* polgármester társaságában hajtatott, hol *Ludwig*, *Mihályi*, *Gracsányi* és még többen fogadták. Szemlélés közben a miniszter több izben tudakozódott a körülmények felől s nagy érdekkel hallgatta az adott magyarázatokat. A szemle végén megelégedését fejezte ki az ural odó rend és csin felett. Innen a közelben épülő közraktárakat tekintette meg. Az épitkezést igen czélszerünek találta és gratulált a városnak a vállalathoz. A közraktáraktól a vinczellériskolához hajtott. — A bejáratnál *Engelbrecht* Károly igazgatótanár és a szőlőmüvesek egy küldöttsége *Fülep* Jónás elnökkel élükön fogadták, — ez utóbbiakat Engelbrecht igazgató-tanár mutatta be a miniszternek, ki ugy a növendékek lakát, a tantermeket, présház és eszközkamarát, valamint a gyakorlati telepeket megtekintvén, a kalauzoló igazgatónak teljes megelégedését fejezte ki, a rövid ideji müködése alatt felmutatott meglepő eredmények felett. — Különös érdekkel szemlélte a miniszter a most folyamatban levő föld- és terrasz-munkálatokat, melyről, ugyszintén a tervezetekről magát az igazgató által a legapróbb részletekig informáltatta. Ezek után a pinczét tekintette meg, hol a kóstolás végett felmutatott borokat is megizlelte. Végül a faiskolát tekintette meg — és itt szivélyesen bucsut véve a jelenvoltaktól — ismételve legnagyobb megelégedésének adott kifejezést, buzditva az igazgatótanárt, hogy a megkezdett nyomon igyekezzék előre vinni az intézetet s beváltani azon igéretet, melyet az eddigi haladás és sikeres jövőre nézve nyujt.

Szerb vasutak. A félhivatalos «Bud. Corr.» irja: Több oldalról arra utaltak, hogy a *belgrád-nisi vasut megnyitásánál* az osztrák-magyar követség képviselve nem volt. — Erre nézve megjegyezzük, illetékes helyről nyert információk nyomán, hogy a megnyitási ünnepély tapintatos rendezői nem is tartották érdemesnek, az osztrák-magyar követséget meghivni. Egyik követségi tag a vonat elindulása előtt 12 órával kapott ugyan egy előtte teljesen ismeretlen egyéniségtől meghivást, melyet azonban, természetesen fel nem használt. — *Khevenhüller* gróf egyébként nem volt Belgrádban és ma is még Bécsben van. A többi hatalom képviselői sem voltak hivatalosan jelen. A franczia követ épp akkor véletlenül jött át Szófiából Nisbe és az urakat itt, a bankettnél találta.

Utmutató, a magyar és közös közlekedési vállalatok hivatalos menetrendkönyvének VI. füzete szeptembertől október 15-ig érvényes menetrendekkel megjelent. Kiadja a Vasuti és közlekedési közlöny szerkesztősége, ára 50 kr.

Az időjárásról a budapesti központi időjelző állomás szeptember 6-án a következő heti jelentést adta: *Európában* a közelebb mult hét elején a depressziók (egyik Moszkva körül, a másik Skócziánál) a nagy légnyomásokkal (egyik Pétervár körül, másik Spanyolországban) párosan keresztállásban voltak. Később a nagy légnyomás Spanyolország felől az Alpeseken át Közép-Európa és a Balkán félsziget felé vonult, helyet engedve a Skóczia felől Közép-Európa felé nyomuló depressziónak, mely a hét végén hamarosan az egész kontinensre kiterjedett. — Ezért Közép-Európa a hét elején csak gyéren és szórványosan, a hét végén pedig gyakrabban és bővebben kapott esőt, a hét derekában ellenben szárazabb és derültebb volt. A szelek Nagy-Británia körül és a hét vége felé északnyugaton és az Adriánál voltak erősebbek. A hőmérséklet Közép-Európában a hét elején és végén volt hüvösebb az Alpeseken és az északi Kárpátokon itt ott havazott is, Közép-Oroszország, kevés változás mellett, hüvös maradt. *Hazánkban* elébb nagy légnyomás és depresszió, később nagy légnyomás, a hét végén pedig depresszió alatt, eleinte nyugotias déliessel változó, később többnyire délies szelek mellett, az idő a hét elején szórványosan gyérebben, a hét végén egészben sürübben esőkkel változó, kissé szelesebb és hüvösebb; a hét utófelében ellenben többnyire csendes, melegebb, száraz és derült volt. Az időjárási tényezők jelen állásában a jövő hétre, ennek elején és vége felé esőkkel változó, szelesebb és hüvösebb időt várhatni, mely a hét középtáján csendesebb kissé melegebb, száraz és derültebb lesz.

Első cs. kir. szab. dunagőzhajózási társaság.

Kimutatás

	1884	1883
aug. 16-tól aug. 22-ig terjedő hét bevételéről	279.594·88 frt	352.507·39 frt
ehhez a bevételek a hajózás kezdetétől aug. 15-ig	8.052,911·97 frt	8.886.292·11 frt
Összesen	8.332.506·85 frt	9.238.799·50 frt

Mohács-pécsi vasut.

Kimutatás

	1884	1883
aug. 19-től aug. 25-ig terjedő hét bevételéről	22 402·22 frt	24.557·99 frt
ehez a bevételek m. é. deczember 1-től f. é. aug. 18-ig	883.363·69 frt	804,145·49 frt
Összesen	905,765·91 frt	828.703·48 frt

Budapest, 1884. szept. 7-én.

A magyarországi forgalmi igazgatóság.

IPARÜGYEK.

— Az országos iparegyesület kertészeti szakosztálya e hó 11 d. u. 5 órakor (ujvilág-utcza 14. sz.) rendes havi ülését tartja. Napirend; 1. Az 1885. évi országos kiállitás alkalmával tartandó kertészeti kongresszus ügye. 2. A növényekkel házalók és magánkertek ügyének rendezése. 3. Netáni inditványok.

— Állami kedvezmény. A földmivelés, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszter egyetértőleg a magy. kir. pénzügyminiszterrel *Brünn* Jakab tisza ujlaki gazdasági szeszgyára részére az 1881. évi XLIV. törvényczikkben biztositott állami kedvezményeket megadta.

— Czimerhasználat. A magy. kir. miniszterelnök *Brauswetter* János szegedi müórásnak, a magyar korona országai egyesitett czimerének használahatását az 1883. évi XVIII. t.-cz. alapján megengedte.

KERESKEDELEM ÉS TŐZSDE.

** **A magyar aranyjáradék konverziója** képezi pár nap óta ismét a tőzsdén a beszéd tárgyát és most már egész határozottan állitják, hogy a művelet ez évben okvetlenül be lesz fejezve, a mit különben se igen lehetett kétségbevonni. Az opcziót a még hátralévő 125 millió forintnyi négyszázalékos aranyjáradékra állitólag a jövő héten fogja a csoport gyakorolni és egyuttal a pénzügyminiszter felmondja az ennek megfelelő mintegy 90 milliónyi hatszázalékos járadékot. *Pallavicini* őrgróf Bécsbe utazott, hogy onnét Párisba menjen, hova időközbe Hansemann báró is megérkezik. A konverzió ez utolsó részletmüveleteinek módozatairól természetesen egyelőre semmit sem lehet tudni és az a számtalan hir, mely erre vonatkozólag a tőzsdéken kering, nem egyéb puszta kombinácziónál.

** **Fizetésképtelenségek.** A bécsi Kreditorenverein a következő fizetésképtelenségeket jelenti: BöhmF. József bej. gyapjuáru késztő Neutitscheinben; Erschen Francesco posztókereskedő Triesztben, Michájlovits Rista kereskedőczég Nisben, Lasch Herman kereskedő Budveis, Ghirardini Alfonso szabó Griesben Bozen mellett.

Magyarországi kereskedelmi czégek.

— Kivonat a «Központi Értesitő» 1884-ik évi 53. számából. —

I.

CZÉGBEJEGYZÉSEK.

a) **Egyéni czégek:** *Ungar L.* bizományi üzlettulajdonos Kővágóörsön, bej. a zalaegerszegi kir. trvszéknél jun. 23. — *Prokop Ferencz* lakatosüzlettulajdonos Budapesten, be . a kir. k. és v. trvszéknél jun. 16. — *Bruck Gusztáv* tollkereskedő Budapesten, bej. a kir. k. és v. trvszéknél jun. 20. — *Steiner József* terményés gabonabizományi üzlettulajdonos Budapesten, bej. a kir. k. és v. tvszéknél jun. 20. — *Adler Márk* borkereskedő Budapesten, bej. a kir. k. és v. tvszéknél jun. 2. — *Schlenker Iván* épitész Budapesten, bej. a kir. k. és v. tvszéknél jun. 20. — *Blau Rezső* kőszállitó és épitkezési vállalkozó Mohácson, bej. a pécsi kir. trvszéknél márcz. 6. — *Schlesinger Salamon* szücsáru- és kalapkereskedő Szegeden, bej. az ottani kir. tvszéknél jun. 19. — *Gansl József* pázmándi szatócskereskedő bej. a székesfehérvári kir. tvszéknél jun. 24. — *Fleischmann Jakab* mányi szatócskereskedő, bej. a székesfehérvári kir. tvszéknél jun. 24. — *Richter Rezső* székesfehérvári kereskedelmi közvetitéssel foglalkozó kereskedő, bej. az ottani kir. tvszéknél jun. 26. — *Schlammadinger Sándor* székesfehérvári vaskereskedő, bej. u. o. jun. 6. — *Hecht Manó* szeszkereskedő Mocsónokon, bej. a nyitrai kir. tvszéknél jun 11. — *Hegedüs Antal* rövidáru, norinbergi és kész lábbeli kereskedő H.-M.-Vásárhelyt, bej. a szegedi kir. tvszéknél jun. 13.

b) **Társas czégek:** *Kalotaszegi takarékpénztár* uj igazgatósági tagjai bej. a kolozsvári kir. trvszéknél máj. 6. — *Félegyházi gőzmalom-részvénytársaság*, uj igazgató tagjai bej. a kecskeméti kir. trvszéknél máj. 17. — *Weber György és Udvardy Sándor* szeszgyárosok Szegzárdon, bej. u. o. máj. 21. — *Wessel és Ujváry* fakereskedők Aradon, bej. u. o. jun. 23. — *Rosenthal Ignácz és fia* vegyeskereskedők Zalaegerszegen, bej. u. o. jun. 23. — *Első dunavidéki takarékpénztár* dunavecsei fióktelepe bej. a kalocsai kir. trvszéknél jun. 25. — *Buda-Pesth Ice Company Limited* bej. a kir. k. és v. törvényszéknél junius 28. — *Bernstein és társa* asztalos- és kárpitos-társulat Budapesten, bej. a kir. k. és váltó törvényszéknél junius 20. — *Magyar baromfitenyésztők és hizlalók szövetkezete* Budapesten, bej. a kir. k. és v. trvszéknél jun. 16. — *Sontágh és társai pécsi sertéshizlaló és előlegezési társaság* bej. a pécsi kir. trvszéknél jun. 21. — *Fehér F. és Kaufmann J.* bornagykereskedők Gyorokon, bej. az aradi kir. trvszéknél jun. 26. — *Goldberger és Pulitzer* rőfös kereskedők Szegeden, bej. u. o. jun. 5.

II.

CZÉGTÖRLÉSEK.

a) **Egyéni czégek:** *Rosenthal Ignácz* Zalaegerszegen, törölt. u. o. jun. 23. — *Deutsch Baruch fia*, Budapesten, törölt. a kir. k. és v. trvszéknél jun. 16.

b) **Társas czégek:** *Wessel és Löwy* Aradon, törölt. u. o. jun. 23. — *A. Gross és Leopold* Nagylakon, törölt a szegedi kir. trvszéknél jun. 19.

BUDAPESTI ÁRU- ES ERTÉKTŐZSDE.

— Szeptember 7 és 8. —

Gabonatőzsde.

— Vasárnapi magánforgalom. —

Kész áruban, minthogy a csarnok zárva volt, vasárnap szeptember 7-én nem volt forgalom.

Határidőüzletben mérsékelt magánforgalom volt, az irány eleintén csökkenő new-yorki gabona-árfolyamokra nagyon lanyha volt, később azonban ismét megszilárdult. — Köttetett:

Szokványbuza őszre mintegy 15,000 mm. 8.10, 8.12, 8.14, 8.12 és 8.13 frton.

Szokványbuza tavaszra mintegy 30,000 mm. 8.44, 8.48, 8.49, 8.50 és 8.52 forinton.

Uj-tengeri május—juniusra mintegy 10,000 mm. 5.62, 5.61, 5.63, 5.67 és 5.70 frton.

Déli 12 órakor zárulnak:

Szokványbuza őszre	8.13— 8.15
Szokványbuza 1885. tavaszra	8.50— 8.52
Uj tengeri 1885. május - juniusra	5.68— 5.70
Szokványzab őszre	6.08— 6.10
Szokvanyzab 1885. tavaszra	6.33— 6.35
Káposztarepcze augusztus-szeptemberre	12¼—12.3/8

— Ünnepi forgalom szeptember 8-án. —

A *buza*-üzlet iránya ma is szilárd maradt. A kinálat gyenge volt, a bevásárlásoknál csak egyes malmok és a magánüzérkedés vettek részt, melyek azonban jó vételkedvet tanusitottak és mintegy 14,000 mm. adatott el teljesen változatlan árakon. — Egyéb gabonanemek csekély forgalom mellett ugy árban mint irányban változatlanok maradtak. — Eladatott:

Buza. *Tiszavidéki* 100 mm. 80 k., 100 mmázsa 79 5 k. 8.70 frt, 200 mmázsa 79.5k. 8.70 frt, 200 mm. 79.7 k. 8.60 frt, 800 mm. 79 k. 8.65 frt, 100 mm. 78.8 k. 8.40 frt pótlékos, 100 mm.78.5 k. 8.45 frt, 200 mm. 78.5 k. 8.50 frt, 100 mm. 78 k., 100 mm. 77.5 k., 100 mm. 77.8 k. 8.50 frt pótlékos, 100 mm. 78 k. 8.50 frt pótlékos, 200 mm. 78 k., 100 mm. 78.4 k.,100 mm. 77 k., 100 mm. 76 5 k. és 100 mm. 76.3 8.47½ forint, 300 mm. 77 k. 8.20 frt pótlékos, 1000 mm. 77 k. 8.25 frt, 200 mm. 77 k. és 100 mm. 76.5 8.35 forint, mind három hóra.

Pestvidéki 850 mm. 79.5 k., 150 mm. 78 k. 8.45 frt, 100 mm. 78 k., 100 mm, 77.6 k. 8.37½ frt, 1000 mm. 75 k. 8.10 frt, mind három hóra.

Fejérmegyei 700 mm. 77 k. 8.55 frt, 1200 mm. 76.3 k. 8 40 frt, mindkettő három hóra.

Bánsági 100 mm. 74.5 k. és 100 mm. 73 k. 7.75 forint, mindkettő három hóra.

Északmagyarországi 100 mm. 78 k., 100 mm. 77.5 k. 8.25 frt, 200 mm. 77.5 k. 8.25 frt, mind három hóra.

Rozs 200 mm. 6.80 frt, 400 mm. 6.82½ frt, 100 mm. 6.70 frt, mind készpénzen.

Arpa 100 mm. 5.90 frt, 300 mm. 6.10 frt, 500 8.20 frt, mind készpénzen.

Határidőüzlet mérsékelt forgalom mellett szilárd irányban nyilt meg, de az üzlet folyamában ellanyhult. — Köttetett:

Szokványbuza őszre mintegy 10,000 mm. 8.14, 8.13 és 8.12 forinton.

Szokványbuza tavaszra mintegy 25,000 mm. 8.58, 8.57, 8.56, 8.55, 8.54, 8.53, 8.54, 8.55 és 8.54 frton.

Uj-tengeri május—juniusra mintegy 10,000 mm. 5.73, 5.72 és 5.71 forinton.

Déli 12 órakor zárulnak:

Szokványbuza tavaszra	frt	8.53 —	8.55—
Szokványbuza őszre	»	8.12 —	8.14—
B.-tengeri május—juniusra	»	5.70 —	5.72—
Szokványzab tavaszra	»	6.08 —	6.10—
Szokványzab őszre	»	16.30 —	6.33—
Káposzta-repcze aug.—szept.-re	»	2.1/8 —	12.1/8—

Értéktőzsde.

— Vasárnapi magánforgalom szept. 7-én. —

Szilárd irány mellett meglehetősen jelentéktelen volt a forgalom. Osztrák hitelrészvény 300.40 és 299.60 között ingadozott, maradt 300 pénz, magyar hitelbank 299.75 és 298 50 között vásárolva, marad 298.50 pénz, magyar 4%-os aranyjáradék 92.25 és 92.10 között ingadozott, marad 92.17½ pénz, magyar papirjáradék 88.70-en vásároltatott.

— Ünnepi forgalom szept. 8-án. —

A mai ünnepi forgalomban a hangulat eleintén nagyon szilárd volt, de délután az ismét elgyengült. Osztrák hitelrészvény 301 és 300 50 között ingadozott, maradt 300.90, magyar 4% os aranyjáradék 92.20 és 92.27½ között köttetett, maradt 92.22½ pénz, magyar papirjáradék 88.65—88.70-en vásárolva, marad 88.70 pénz.

A délutáni magánforgalomban osztrák hitelrészvény 300 90 ről 299.40-ig gyengült, maradt igy pénz, egyebekben nem volt forgalom.

GAZDASÁGI KOZLEMÉNYEK.

* **A magyar-német erdő-iparegyesület** folyó évi szeptember hó 24-én d. e. 11 órakor IV. ker. váczi-utcza 1. sz. alatt rendkivüli közgyülést tart. A tanácskozás tárgyai: 1. A társulat tulajdonát képező mármarosi és egyéb ingatlanok eladása iránti határozat. 2. A társulat feloszlatása iránti határozathozatal.

NAPIREND: Szeptember 9-én.

Naptár: Kedd. — Római kath.: Gorgon vértanu. — Prot.: Brunó, Gorgon. — Görög-orosz: (aug. 28.) Mózes. — Zsidó: (elul. 19.) — Nap kél 5 ó. 30 p., nyug. 6 ó. 23 p. — Hold kél 8 ó. 34 p. este, nyug. 10 ó. 5 p. d. e.

Földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter fogad d. u. 5—6-ig.

Pénzügyminiszter fogad d. u. 3—4-ig.

Honvédelmi miniszter fogad d. u. 4—5-ig.

Fővárosi közigazgatási bizottság ülése d. e. 10 órakor az uj városháza társalgó-termében.

A fővárosi gazdasági és pénzügyi bizottság ülése d. e. 10 órakor a régi városháza tanácstermében.

Krisztus a Kalvárián Munkácsy képe a műcsarnokban d. e. 9-től d. u. 5 óráig. Belépti dij 50 kr.

Iparművészeti muzeum a műcsarnok épületében d. e. 9—d. u. 1-ig.

Műszaki iparmuzeum a kerepesi-uton (Beleznay-kert) nyitva d. e. 9—12-ig.

Egyetemi füvészkert az üllői-uton ünnepnapok kivételével naponként látható d. e. 8—12 és d. u. 2—6.

Muzeumban: régiségtár d. e. 9-től d. u. 1.

Muzeumi könyvtár d. e. 9-d. u. 1 óráig.

Állatkert nyitva egész nap.

Margitszigeten czigányzene naponként, katona-zene kedd, csütörtök, vasárnap és ünnepnapokon Hajóközlekedés félóránkint

Felelős szerkesztő: **Csávolszky Lajos.**

NYILT-TÉR.

De hát miért jobbak? Hogy miért jobbak mint más szerek? Erre a kérdésre, melyet már oly gyakran hallottunk, midőn a Brandt-féle svájczi labdacsokról volt szó, ez a válaszunk: Hát egyszerüen azért, mert nem mint a keserüvizek, sók, mixturák és pilulák rögtön s erőszakosan hatnak, a beleket gyöngitve s ezáltal még később nagyobb székrekedést okozva, — hanem azért, mert a svájczi labdacsok, kelletténél jobban nem izgatják a beleket, a zsigereket erősitik és lassankint az orvosi szerek használatát általában fölöslegessé teszik. A svájczi labdacsok dobozonkint 70 krjával a magyarországi gyógyszertárakban kaphatók.

Vételekor különösen ügyelni kell arra, hogy minden dobozon rajta legyen a szokott jelző, a fehér kereszt vörös mezőben, s Brandt Richárd névaláirása. Főraktár Magyarország számára Török József gyógyszertárában Budapesten, király-u. 11. sz. a. 10769

Válasz.

Az «Első magyar sertéshizlaló részvénytársaság»-nak!

A társaság igazgatósága és felügyelő bizottsága több lapban nyilatkozatot tett közzé, melyben azt állitotta, hogy egy más lapban («Magyar Lloyd»-ban) a társaságra vonatkozólag megjelent (és bel- és külföldi lapok által reprodukált) közlemények *alaptalanok* és *tendencziosusak*.

Ennek ellenében és a «Magyar Lloyd» közleményeinek *teljes hitelessége* érdekében nincsen más válaszunk, minthogy a társaság *saját könyveiből kivont eredeti számlákat* idézzük a «Magyar Lloyd»-ban közöltek igazolására:

I. *Számla* 381. lapszám. 1883. julius 13-án. Petrovics Steva részére.

Tengeri. Pr. 1/5 hekt. = 15 kilónkint á 1 frt 40 kr. (Ezen számitás megfelel métermázsánkint 9 frt 33 kros árnak. Ugyanakkor tőzsdei *napiár* volt 6 frt 10 kr—6 frt 45 kr.)

Tengeri dara. Pr. 1/5 hekt. = 12 kilónkint á 1 frt 50 kr. (Ez megfelel métermázsánkint 12.50 frtos árnak. Ha a szokásos porlásra és daráltatásra 40 krt számitunk métermázsánkint, akkor a dara a tengeri legmagasb tőzsdei napiárához képest *5.65 frttal volt drágábban számitva.*)

A «Magyar Lloyd» tehát sem nem alaptalanul, sem nem tendencziózusan állitotta azt, hogy a társaság takarmány felszámitása *tönkreteszi* az oláh és szerb sertéskereskedőket és hizlalókat.

II. *Számla.* 272. lapszám. 1884. jul. 9. Ruzits Illia számára.

«Juli 3. Baar auf Cto. Crt. 3623 fl.; Juli 9. Zinsen de fl. 3623 = 7 fl. 23 kr.» (Ezen 7 napra szóló kamatszámitás *10³/₁₀%-nak felel meg*, a mit talán csak lehet *uzsoráskodásnak* is tekinteni).

Ilyen számlák adataiból meritette a «Magyar Lloyd» közleményeit s ezek után kijelentjük, hogy az *eredeti* számlákat viszont mi is rendelkezésére bocsátjuk mindenkinek, a ki tudomást akar szerezni az első magyar sertéshizlaló részvénytársaság *«kezeléséről.»*

Budapest, 1884. szept. 8.

10,955 *A „Magyar Lloyd“ szerkesztősége.*

Minden külön értesités helyett 10954

MARSHALL EMILIA
GRAEPEL HUGO

Gainsborough. **Budapest.**

EGYBEKELTEK.

Gainsboroughban, 1884. szeptember 4-én.

TALISMAN-PEZSGŐBOR.

Gyorsabb kiszolgálás tekintetéből felkérjük tisztelt vevőinket leveleiket nem Promontorra, hanem Budapest-re Sugár-ut 66. sz. czimezni. 10733

TÖRLEY JÓZS. és TSA.

GERBER KAROLA

női divatterme (Robes & Confection)

Budapest, IV., szervita-tér 1. sz. II. em.

Van szerencsém a nagyrabecsült hölgyközönségnek tiszteletteljelenteni, hogy termemet immár megnyitottam s támaszkodva helybeli finomabb üzletekben kifejtett több évi tevékenységemre, továbbá a külfölddel létesitett számos előnyös összeköttetésemre, melyeknél fogva vevőimnek mindig a legujabbat és legfinomabbat, jutányos áron ajánlhatom, kérek hathatós pártfogást.

Teljes tisztelettel 10952 **Gerber Karola.**

Zajtalan kir. szab. görredőnyöket ullámzott aczél-lemezből késziti **ÁRKAI SÁNDOR** épület és mülakatos, Budapest, VI. ker. Csengeri-utcza 47. és 49 sz.

Zajt csináló görredőnyök 10 óra alatt, jutányos áron szab. rendszer után átalakitattnak. 10915

MATTONI-FÉLE **GIESSHÜBLER** legtisztább ügyányos **SAVANYU-KÚT** legjobb asztali- és üdítő ital, kitünő hatásunak bizonyult köhögésnél, gégebajoknál, gyomor- és hólyaghurutnál. **Mattoni Henrik, Karlsbad és Budapest.** 8823

SZINHÁZAK ÉS MULATSÁGOK.

NEMZETI SZINHAZ.

Budapest, szept. 9-én

a szinház zárva.

NÉPSZINHÁZ.

Budapest, szeptember 9-én.

METUZÁLEM herczeg.

Operette 3 felv. Irta Wilder és Delacour. Forditotta Verő Gy. Zenéjét szerzette Strauss János.

Személyek:

Zsigmond	Solymosi
Pulcinella	Tarnai S.
Carbonazzi	Ujvári
Vulcanio	Kápolnai
Ciprián	Kassai
Sophistica	Aranyossyné
Metuzálem	Hegyi A.
Trombonius	Rónaszéki
Brusco	Baranyay
Mandelbaum	Komáromi
Feuerstein	Erődi
Linkenspitz	Izsó
Funkenstahl	Vályа
Arabella	Vári I.
Ernesta	Vasváriné
Carlo	Béni Irma
Pietro	Ligeti I.
Francesco	Galantai M.
Enrico	Galambos B.
Pablo	Kun Mari
Luigi	Bónis Anna
Fortesa	Szőcs Kata
Vesta	Záraіné
Gasparo	Pintér
Spadi	Szabó
Egy futár	Baranyay
Eji őr	V. Kovács
1-ső bandita	Prielle
2-ik «	Füredi
3-ik «	Imrei
4-ik «	Magyari
Egy polgárnő	Izsóné
1-ső polgár	Behumi
2-ik «	Várdai

Kezdete 7 órakor.

Holnap, szeptember 10-én.

BLAHA L. assz. mint vendég.

Huszarcsiny.

FŐVÁROSI SZINKÖR

Budán a Krisztinavárosban.

Budapest, szept. 9-én.

Boczkó Dóra kisasszony vendégjátéka.

Az eleven ördög.

Vig operette 3 felvonásban.

Kezdete 7 órakor.

ORPHEUM

mező-utcza 17.

Ma a bécsi daltársulat első vendégjátéka

Montag Lujza és Guschelbauer Ede.

Különösen kiemelendő

Griseldis nagy énekes jelenet. **Duettek:** előadja **Montag és Guschelbauer.**

Azonkivül fellép az egész müvészi személyzet.

IDŐJÁRÁS szept. 8. regg. 7 órakor.

Áttekintése a mai időjárásnak.

Európában: A depresszió (757—758) Oroszországban, a nagy légnyomás (765—768) a kontinens délnyugati részében van. Az idő mérsékelt szelekkel északkeleten borus, esőkkel; délnyugaton részint borus, részint változó; a hőmérséklet kissé nagyobbodott.

Hazánkban: Délies és északnyugatias, mérsékeltszelek mellett a hőmérséklet többnyire kevéssel nagyobbodott, a légnyomás keleten fölebb szállt. Az idő északkeleten változó, helyenkint esővel, délnyugaton többnyire derüs, helyenkint a nyugoti szélen esővel félbeszakitva.

Kilátás a jövő időre.

Hazánkban: Kevés hőváltozás mellett, általában változó, hüvös idő várható, helyi esővel.

Kiadótulajdonos: PALLAS irod. és nyomdai részv.-társaság

TÁNCZOS REZSŐ
Budapest, sugár-ut 30. sz.
10897 ajánlja m. kir. kizár. szab. tüzmentes
pénzszekrényeit.

Birtok kerestetik megvétel végett 25.000 egészen 100.000 forintig és feljebb.
Irásbeli ajánlatokat elfogad: **Berger Vilmos**, József főherczeg volt jószágfelügyelője Budapesten, Rudolf-rakpart 8. szám. 10798

Főnyeremény 200.000 osztr. ért. forint.
IGÉRVÉNYEK
szeptember 15-iki huzáshoz.
4% Tiszavölgyi sorsjegyekre 2 forint és bélyeg. | **4% Jelzálogbank sorsjegyekre** 1 frt 50 és bélyeg.
Mind a 2 igérvény csak 4 frt. (4.50 helyett.)
4-% jelzálogbank-sorsjegyek.
10881 Főnyeremény **100.000** frt o. é.
Az eredeti sorsjegyeket **a szeptember 15-én tartandó első huzáshoz** a napi ár olyam szerint adjuk.
A BUDAPESTI LLOYD kiadóhivatalának bank- és váltó-üzlete
Engel Zsigmond és társa, Budapest, Dorottya-u. 5.

Titkos betegségek miden alakját, az önfertőzés mindennemü utóbajait, férfi tehetetlenséget stb. alaposan gyógyit **Dr. PAPAY** koron, ar. érdemkeresztes tb. megyei főorvos Budapesten, ujvilág-utcza 33. I. em. a Ferenczi kávéházzal szemben. 10953 Rendel 9—5-ig délután este6—7-ig levélileg is.

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban Budapesten IV ker., himző- és kalap utcza sarkán.

310 ctm. őszi és téli pyapjuszövet egy férfi öltözetre 4.78, 7.39, 9.34; 10914
220 ctm. téli kabátszövet 5.52, 8.98.
Minták bérmentve, minta nélkül szövetet nem küldök, mindenki győződjék meg, mit vesz.
Krausz Lipót fia posztó gyári és ruharaktára Budapest. belváros, kigyótér 3.

NEUSCHLOSZ ÖDÖN ÉS MARCEL
ezelőtt NEUSCHLOSZ J. FIAI.
Budapest, Ujpesti-rakpart 10.
gőzfürész-, faáru- és parket-gyára ács- és asztalos üzlet, ajánlja nagy választéku **parketjeit.** Folytonosan nagy készlete van száraz, hibátlan **tölgyfa, amerikai padlózatból.** Három évi garantiát nyujt. — **Parket-lerakást** helyben mint vidéken jól és jutányosan eszközöltet. Kivánatra **mintakatés árjegyzéket** bel- mint külföldre legnagyobb készséggel bérmentesen küld. Elvállal **szerszám- és épületfa szállitást, ács- és asztalos-munkákat** igen mérsékelt 9823 feltételek mellett. — **Kiállitási pavillonok és szekrények.**

Elegáns **Elegáns**

Felöltők	9 frttól	Loden Mencsikoff.	12 frttól
Öltönyök	18 frttól	Vadász kabát	8 frttól
Salon-öltönyök	25 frttól	Esököpöny *vizhatlan*	16 frttól
Divat-nadrágok	5 frttól	Városi bunda	45 frttól
Öltönyök, gyász	25 frttól	Utazó bunda erdélyi	35 frttól
Gyermek-öltönyök	14 frttól	« « schoppni	60 frttól

szabott árak
(*Minden* tiszta gyapjuból, legujabb divat szerint, pontosan késztive) *a legfinomabb* minőségig. *Megrendelések mérték szerint.* A legfinomabb *angol, franczia* és *brünni szövetek* legnagyobb választékban.
ROTHBERGER JAKABNÁL
cs. és kir. udvari szállitó
Budapest, Kristóf-tér 2-ik szám alatt 1-ső emelet.
(Az árak minden egyes darabon ki vannak tüntetve.)

Női alsó szoknyákat vörös rougeból, szines diszes himzéssel, darabonként 1 frt 60 kr., tuczatonként 18 frt. Ugyanazok legfinomabb vörös cretonból, valódi himzett csipkékkel diszitve s két nagyon finom volanttal, darabonként 1 frt 70 kr. tuczatonként 19 frt. 10847 Továbbá különféle fehérnemüek s kézmüáruk nagyban és kicsinyben olcsón eladók egy bécsi nagy kiviteli üzlet feloszlása következtében. Megrendelések és tudakozódások czimzendők: **W. W. Hauptpost restante Wien.**

A PREHN-féle Homok mandola-korpa elhárit minden bőrbajt, mint pattanások, szeplő, napfelsülést, himlőhelyet stb. — **Ára 75 kr.** Budapest Török József gyógyszertárában király-utcza 12, Vértessy F. udvari illatszerésznél és Neruda Nándor urnál hatvani-utcza. 10806

Teljes ellátás Bécsben
tisztességes fiatal tanulók részére a «Ring»en lakó franczia családnál, minden kényelemmel anyai gondviselés; különböző iskolák közelben. «W. 632.» Ajánlatok czim alattMosse Rudolfhoz Bécsben, I., Seilerstätte 2, küldendők. 10950

Dr. Meidinger tanár ur által feltalált és kizár. szabadalmazott gyár

MEIDINGER KÁLYHÁK
gyártására HEIM H., Döbling Bécs mellett, fiók: Budapesten Thonetudvar.
Első dijakkal kitüntetve: Bécsben 1873, Casselben 1877, Párisban 1878, Sechshausban 1877, Welsben 1878, Teplitzben 1879, Bécsben 1880, Egerben 1881. Triestben 1882.
Raktárak: **Bécs,** Kärntnerstrasse 40—42. sz. **Bukarest.** Strada Lipscani 96. sz. **Milano,** Corso Vitt. Emanuele 38. sz.
Legjelesebb szabályozható-, töltő- és szellőztethető kályhák, lakosztályok, iskolák, irodák stb. számára egyszerü és csinos kiállitásban, több szoba fütése csak egy kályha által, központi légfütés egész épületek számára.
Osztrák-Magyarországban 221 tanintézetben Meidinger kályháinkból 1431 Meidinger kályha vanhasználatban. Ezek között van Bécs község 60 iskolájának 373 kályhája, Budapest községe 43 iskolájának 308 kályhája. 10742
Meidinger kályháink előnyeiknél fogva nemcsak cs. kir. hivatalokban-állami hivatalokban, községi hatóságoknál, papi rendeknél, kórházakban, vasutaknál, és gőzhajóknál, pénzintézetek és biztositási társulatoknál, ipartelepeknél, szállodákban, kávéházakban, vendéglőkben, vannak nagy mennyiségben berendezve, hanem több mint 20.000 magánlakásban is.
A gyár védjegye.
MEIDINGER-OFEN H. HEIM
A nagy kedveltség melynek kályháink mindenütt örvendenek sok oldalu utánzására adott okot. Oldalt látható védjegyünkre való utalás mellett tehát óvjuk a t. cz. közönséget a saját érdekében is, legjobb hiréről ismert gyártmányunk hamisitványokkal való összetévesztése ellen még akkor is ha ezek mint Meidinger kályhák, avagy mint javitott Meidinger kályhák ajánltatnának is. — A mi gyártmányunk az ajtó belső részén bele is öntött védjegyünket. Prospektusok és árlapok ingyen és bérmentve.

Fontos szenvedőknek.

1-ső cs. kir. szab. sérvkötők sérvvédővel
FIÓKÜZLET.
Sérvkötő sérvvédővel becsülhetlen üdvös találmány. Egyike a leghiresebb sebészünk, szerint ugy van szerkesztve, hogy tökéletesen a testhez simul és a pelotta a sérv arányához képes, kényelmesen idomul. A sérvkötő a testet és a sérvet — de magát a sérvkötőt is izzadás ellen védi, s igy a viselő mindig száraz sérvkötőt hord.
Árak uri vagy női sérvkötő egyoldalu 4.50 frt. Kettős 9 frt.
Megszerezhető csakis az
1-ső cs. királyi szab. sérvkötő és keztyügyár fióküzletében.
Raktár: **Budapest, kerepesi ut 8. szám**
10427 *a Pannonia szálloda átellenében*
N. B. A sérvkötők egyike a leghiresebb sebészünk felügyelete alatt készülnek.
Megrendelések utánvétel mellett pontosan eszközöltetnek.

KIS HIRDETÉSEK

E rovatban minden szó egyszeri beiktatása 2 krba kerül, hirdetésekért, melyek a hirdető félnek lakczimével el vannak látva, minden egyes közlés után 30 kr. bélyegdij fizetendő.

Minden hirdetésre felvilágositást ad a kiadóhivatal. Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges postai bélyeg beküldetik, és a hirdetés számja közöltetik.

M. Pro. Lenoél! Veuilles me chercher. Mon adresse est an Bureau. 7734

Eladás.

Butor. Elegáns háló- és ebédlőszobák legujabbdivat szerint, valamint konyhaberendezések kaphatók Reisz H. József asztalosnál sugárut 29/31 az udvarban. 7720

Magyarország legnagyobb vidéki városainak egyikében egy elegáns és nagyon jó menetü női kalap- és divatáruüzlet közbejött családi körülmények folytán azonnal eladandó. Ajánlatok «Női kalapok» czim a. a kiadóhivatalhoz intézendők. 7697

Őszi bükköny, Szent-János-rozszsal keverve, Harkányi Frigyes gazdaságaiból kapható. Megrendelések sugár-ut 4/6 sz. a. intézendők. 7567

Váczon a város legszebb részén egy igen csinos ház eladó. Bővebben a kiadóhivatal. 7654

Bahg községben. egy nagy ház három szobával és hozzávalókkal, egy hold kerttel, előnyös feltételek mellett eladó. Igen alkalmas kertészetre, patak mellett, nem messze a vasuttól. Bővebbet a kiadóhivatalban. 7706

Ház-eladás. Rákos-Csabán egy ujonnan épült, zsindelyfedelü ház eladó. Bővebbet a kiadóhivatal. 7643

Hegedü, czimbalom, kisbőgő eladó. 7675

Alkalmazást nyer

Azonnal állandó alkalmazást nyerhet Erdély részére egy szolid fiatal egyén, ki hajlandó magát egy hirneves háztartási czikk elárusitására mozgó-ügynöknek kiképeztetni. Ajánlatok bizonyitv. és arczképpel «Ügynök 1522» alatt e lap kiadóhivatalába. 7667

Ezer holdas birtokban önálló gazdálkodásra egy gazdatiszt jó bizonyitványokkal kerestetik. Ajánlatok «A. B.» czim alatt Hegyalja-Mádra poste restante intézendők. 7681

Egy müvelt, (keresztény) férfinak, kinek számos finom összeköttetése van, alkalom nyujtatik maga részére jövedelmező existencziát alkotni, Részletes levélbeli ajánlatok «F. G.» jelige alatt a kiadóhivatalba küldendők. 7708

4—6 osztályt végzett, jóravaló fiatal embert keresek, kedvező feltételek mellett gyógyszerész gyakornoknak. Bővebbet a kiadóhivatal. 7726

Nevelő kerestetik, ki magántanulót 4-ik reál tantárgyakra tanitaná és kereskedelmi akadémiára előkészitené, németül alaposan, franczíául kezdelegesen, szépirásban, zsidó hittanban oktatná. Fizetés 200 frt teljes ellátással, ki ki kereskedelmire sikerrel már készitett elő, 250 frt. Ajánlatokat bizonyitványokkal elfogad Löffler Mór Csanád, Apátfalván. 7728

Alkalmazást keres

Rajz-tanárjelölt ajánlkozik festészet, rajz, mintázás és müfaragásból órák adására csupán lakásért. Megkeresések «Festészet» czimen a kiadóhivatalba kéretnek. 7718

Nevelőnek vagy correpetitornak ajánlkozik egy első éves technikus, elemi vagy reáltanulókhoz. Ajánlatok «Technikus» czimmel a kiadóhivatalba. 7753

Gazdász, ki nagyobb gazdaságokat sikerrel megalapitott, berendezett s kezelt, kitünő refferencziákal bir, nagyobb gazdaság önálló kezelését szerény feltételek mellett elvállal. Szives ajánlatok e lap kiadóhivatalához «Sz.» czim alatt kéretnek. 7751

Nevelőnő alkalmazást ki okleveles tanitónő, az elemi tantárgyakban jártas, magyar és német nyelvet tökéletesen beszéli, jól rajzol. Kezdőknek képes zongorában és franczia nyelvben oktatást adni. Bővebbet a kiadóhivatal. 7724

Intelligens, középkoru nő, ki a háztartás és falusi gazdaság vezetésében jártas, alkalmaztatni óhajt mint házvezetőnő, házi kisasszony vagy kulcsárnő. Szives ajánlatok e hó 15-ig kéretnek «Házias nő» czim alatt a kiadóhivatalba. 7719

Lakás és bérlet.

Lakás Ujpesten, a lópálya főállomásához közel, 3 szoba, konyha üvegezett verendával, emeleten, november 1-től bérbe kiadó. Bővebb értesitést ad a kiadóhivatal 7783

Két diák teljes ellátással felvétetik, a belvárosban, arányos dij mellett. Tudósitás a kiadóhivatalban 7780

Oktatás.

Hegedü, zongora, czimbalom, német, franczia oktatás. 7674

Egyetemhallgató, legelőkelőbb helyeken müködve már mint nevelő, oktatja a német és franczia nyelveket, tökéletes zongorajátékos, óhajt nevelői állást vagy ád órákat. Bővebbet a kiadóhivatalban. 7752

Nevelő. Egy IV-ed éves joghallgató, ki jól is zongorázik, bármily koru elemi-, vagy gimnáziumba járó gyermekek mellé helyben nevelőül ajánlkozik. Bővebbet a kiadóhivatalban 7744

Nevelő ki végezte a bpesti paedagogiumot s középiskolákra képesitett tornamester; több az egész hazai sajtó, valamint jeles szakférfiak, egyletek s bizottságok által melegen ajánlt s pályakoszoruzott jegen mü szerzője: kinek egyszersmind 8 évi nevelő-tanitói gyakorlata van, mely idő legnagyobb részét főuri házaknál töltötte s kitünő müködési bizonyitványokkal rendelkezik: szerény igények mellett alkalmazást keres. Bővebben a kiadóhivatalnál. 7746

Különféle.

Társ kerestetik 900 holdas, olcsó földbérlethez 10.000 forinttal. Bővebbet a kiadóhivatal. 7715

STEFÁNIA KORONAHERCZEGNŐ FORRÁS 10 első kiállitási dij
KRONDORFI SAVANYUKÚT
szénsavdús, természetes, alkalikus asztali viz.
Elismert a lélegzőszervek és gyomor bántalmak ellen.
Kútvállalat: KAHL ÉS T^ÁRSA Krondorfban Karlsbad mellett.
Raktár Budapesten Göbel és Stiff: VII., Klauzál-utcza 6. továbbá kapható Emmerling és Rabschnál koronaherczeg utcza, valamint a vendéglőkben. 985

Párisi preservativek • valódiságáért és ártatlanságáért kezesség. • **Párisi preservativek**
legmegbizhatóbb **gummi és halhólyag** különféle nemüek 1, 2, 3, 4 és 5 frt tuczatonként; **gummifövegek** (rövidek) 3 frt, tuczatja; **óvatossági szivacsok** 2, 3 és 4 frt tuczatja, valamint mindennemü **gummi különlegességeket titoktartás mellett**, postabérmentesen szállit **PIERRE MOUNIER** 10912
párisi különlegességek raktára.
BÉCSBEN I. Kärtnerstrasse 14. a bazárban. I. Freiung 2, a bankbazárban

FRANKLIN-TARSULAT KÖNYVNYOMDÁJA